

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ імені ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»
КАФЕДРА ІНФОРМАТИКИ ТА ПРОГРАМНОЇ ІНЖЕНЕРІЇ

Курсова робота з освітнього компоненту
«Моделювання систем. Курсова робота»

Тема: Метод оптимізації параметрів імітаційної моделі еволюційним
методом

Керівник:
Дифучин А.Ю.

«Допущено до захисту»

«__» _____ 2023 р.

Захищено з оцінкою

Члени комісії:

Виконавець:
Галько Міла Вячеславівна
студентка групи ІП-01
залікова книжка № 0107

«12» грудня 2023 р.

Інна СТЕЦЕНКО

Антон ДИФУЧИН

Київ – 2023

Національний технічний університет України
“Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”

Кафедра інформатики та програмної інженерії

Дисципліна «Моделювання систем»

Спеціальність 121 Інженерія програмного забезпечення

Курс 4 Група ПІ-01 Семестр 1

ЗАВДАННЯ

на курсову роботу студентки

Галько Міли Вячеславівни

(прізвище, ім'я, по батькові)

---

1. Тема роботи «Метод оптимізації параметрів імітаційної моделі еволюційним методом»

---

2. Термін здачі студентом закінченої роботи "12" грудня 2023р.

3. Зміст розрахунково-пояснювальної записки

1. Опис генетичного алгоритму 2. Псевдокод генетичного алгоритму 3. Реалізація генетичного алгоритму 4. Реалізація Model1 5. Реалізація Model2 6. Проведення експериментів над моделями. Висновки.

4. Дата видачі завдання "6" жовтня 2023 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№	Назва етапів виконання курсової роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка
1	Отримання завдання	06.10.2023	
2	Формулювання теми курсової роботи	09.10.2023	
3	Аналіз принципу роботи генетичного алгоритму	16.10.2023	
4	Програмна розробка генетичного алгоритму для оптимізації параметрів імітаційної моделі	25.10.2023	
5	Розробка моделей	06.11.2023	
6	Виконання експериментів над моделями	15.11.2023	
8	Оформлення пояснювальної записки	30.11.2023	
9	Подання КР на перевірку	08.12.2023	
10	Захист КР	12.12.2023	

Студент _____ Галько Міла
(підпис)

Керівник _____ Дифучин А.Ю.
(підпис)

АНОТАЦІЯ

Курсова робота: 84 с., 5 рис., 7 табл., 2 додатки, 4 джерела літератури.

Мета роботи: розробка та оптимізація параметрів імітаційної моделі шляхом використання еволюційного методу. Основні завдання включають вивчення функціонування системи та створення формалізованої моделі для подальших досліджень, а також аналіз впливу різних параметрів на поведінку системи.

У розділі 1 "Опис генетичного алгоритму" розглядаються основні принципи та концепції генетичного алгоритму, який використовується для оптимізації параметрів імітаційної моделі.

В розділі 2 "Псевдокод генетичного алгоритму" подано деталізований псевдокод алгоритму, який визначає кроки та процеси оптимізації параметрів за допомогою еволюційного методу.

Розділ 3 "Реалізація генетичного алгоритму" надає опис програмної реалізації генетичного алгоритму, включаючи вибір функції пристосованості, мутації та кросоверу.

Розділи 4 та 5 "Реалізація Model1" і "Реалізація Model2" детально описують структуру та особливості реалізації об'єктів систем масового обслуговування, які є об'єктами оптимізації у рамках генетичного алгоритму.

У розділі 6 "Проведення експериментів над моделями" подано результати експериментів, в яких вивчається вплив різних параметрів на ефективність системи, а також порівняння роботи обох моделей.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: ГЕНЕТИЧНИЙ АЛГОРИТМ, ОПТИМІЗАЦІЯ ПАРАМЕТРІВ, ІМІТАЦІЙНА МОДЕЛЬ, СИСТЕМА МАСОВОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ, ЕВОЛЮЦІЙНИЙ МЕТОД, ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНІ ДОСЛІДЖЕННЯ

ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
1 ОПИС ГЕНЕТИЧНОГО АЛГОРИТМУ	8
1.1 Основні принципи генетичного алгоритму	8
1.2 Структура генетичного алгоритму	8
1.3 Висновки	9
2 ПСЕВДОКОД ГЕНЕТИЧНОГО АЛГОРИТМУ	10
2.1 Ініціалізація популяції	10
2.2 Оцінювання пристосованості.....	11
2.3 Селекція.....	11
2.4 Кросовер.....	12
2.5 Мутація.....	13
3 РЕАЛІЗАЦІЯ ГЕНЕТИЧНОГО МЕТОДУ.....	14
3.1 Застосування моделей.....	14
3.2 Реалізація кросовера	15
3.3 Застосування фабрики	16
4 РЕАЛІЗАЦІЯ MODEL1	18
4.1 Опис Model1 та її параметрів.....	18
4.2 Програмна реалізація Model1.....	18
4.2.1 Параметри Model1 та її структура	18
4.2.2 Генерація параметрів Model1	19
4.2.3 Мутація параметрів Model1.....	20
4.2.4 Кросовер Model1	20
4.3 Визначення границь та значущості параметрів Model1	21

5	РЕАЛІЗАЦІЯ MODEL2 (лікарня).....	22
5.1	Опис Model2 та її параметрів.....	22
5.2	Реалізація особливостей поведінки Model2.....	24
5.2.1	Визначення пацієнтів.....	25
5.2.2	Реалізація процесу DoctorProcess	25
5.2.3	Реалізація процесу LabAssistanceProcess	27
5.3	Програмна реалізація Model2	27
5.3.1	Параметри Model2 та її структура	27
5.3.2	Генерація параметрів Model2.....	29
5.3.3	Мутація параметрів Model2.....	30
5.3.4	Кросовер Model2	30
5.4	Визначення границь та значущості параметрів Model2.....	30
6	ПРОВЕДЕННЯ ЕКСПЕРИМЕНТІВ НАД МОДЕЛЯМИ	32
6.1	Експеримент над Model1	32
6.2	Експеримент над Model2	36
6.2.1	Задача №1 «Пріоритет – клієнт».....	37
6.2.2	Задача №2 «Пріоритет – гроші»	39
	ВИСНОВКИ.....	39
	СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	42
	ДОДАТКИ.....	43
	Додаток А. Тексти програмного коду	43
	Додаток Б. Результати експериментів.....	85

ВСТУП

Курсова робота спрямована на дослідження та використання генетичного алгоритму для оптимізації параметрів імітаційної моделі систем масового обслуговування (СМО). Головною метою є створення універсального алгоритму, який ефективно адаптується до різноманітних умов та різних типів об'єктів обслуговування [1].

У даному дослідженні генетичний алгоритм використовується для еволюційного підбору оптимальних параметрів імітаційної моделі. Це враховує різноманітність умов та індивідуальні особливості об'єктів обслуговування, що дозволяє досягти покращення ефективності та оптимальності системи [3].

Робота передбачає розробку алгоритму мовою програмування C# та створення необхідної інфраструктури для вимірювання та аналізу статистики роботи СМО під час еволюційного процесу оптимізації параметрів. Після реалізації алгоритму буде проведено дослідження його роботи на прикладах конкретних моделей масового обслуговування.

Отримані результати не лише доведуть коректність роботи системи, але й дозволяють визначити оптимальні параметри (визначаються користувачем), що оптимізують процес обслуговування в конкретних умовах та вимогах. Це відкріє перспективи для подальшого вдосконалення та розширення функціонала розробленого генетичного алгоритму в контексті моделювання систем масового обслуговування.

1 ОПИС ГЕНЕТИЧНОГО АЛГОРИТМУ

Генетичний алгоритм є потужним інструментом для розв'язання задач оптимізації параметрів імітаційних моделей. В цьому розділі буде надано детальний опис використаного генетичного алгоритму для оптимізації параметрів імітаційної моделі системи масового обслуговування.

1.1 Основні принципи генетичного алгоритму

Генетичний алгоритм базується на принципах природного відбору та еволюції, використовуючи поняття генетичних операцій, таких як селекція, кросовер та мутація. В рамках нашої роботи генетичний алгоритм використовується для ефективного підбору оптимальних параметрів імітаційної моделі системи масового обслуговування. [2]

1.2 Структура генетичного алгоритму

Генетичний алгоритм включає такі основні етапи:

1. Ініціалізація популяції – це створення початкової популяції імітаційних моделей з різними наборами параметрів;
2. Оцінювання пристосованості – процес надання кожній імітаційній моделі рейтингу відповідно до її пристосованості, яка визначається за певною функцією оцінювання;
3. Селекція – процес формування нового покоління з попередніх моделей на основі їхньої пристосованості. Вибір відбувається таким чином, що більш пристосовані моделі мають більше шансів потрапити у нове покоління;
4. Кросовер – процес спрямований на об'єднання параметрів обраних випадковим чином моделей для створення нових імітаційних моделей.
5. Мутація – піддавання мутаціям моделей, що включає випадкові зміни параметрів для розширення різноманітності.

1.3 Висновки

Для ефективної роботи генетичного алгоритму важливо визначити параметри, такі як розмір популяції, ймовірності кросовера та мутації, що відповідають особливостям досліджуваної системи, та кількість ітерацій генетичного алгоритму.

2 ПСЕВДОКОД ГЕНЕТИЧНОГО АЛГОРИТМУ

У цьому розділі розглянемо детальний опис роботи еволюційного алгоритму, який використовується для оптимізації параметрів імітаційних моделей систем масового обслуговування. Важливо зазначити, що для функціонування алгоритму, йому необхідно встановити константні значення для наступних параметрів:

- PopulationSize – розмір популяції;
- MaxGenerations – кількість ітерацій алгоритму;
- CrossoverProbability – ймовірність виконання кросовера;
- MutationProbability – ймовірність виникнення мутації;
- RunsCount – кількість прогонів моделі для визначення середнього профіту.

Оскільки еволюційний алгоритм складається з конкретних етапів, які забезпечують ефективний пошук оптимальних параметрів імітаційної моделі, то псевдокод буде розділений на відповідні частини та продемонстрований в черзі їх виконуваності в алгоритмі.

2.1 Ініціалізація популяції

На цьому етапі створюється вихідна популяція розміром PopulationSize імітаційних моделей із випадковими параметрами:

```
function InitializePopulation():
    population = []
    for i in range(PopulationSize):
        individual = new Individual(createRandomModel())
        population.append(individual)
    return population
```

У функції InitializePopulation спочатку ініціалізується порожній список population. Потім, за допомогою циклу, для кожного індексу від 0 до PopulationSize, створюється новий індивід, який містить випадково згенеровану

модель. Ці індивіди додаються до списку `population`. На завершення функція повертає сформовану популяцію.

2.2 Оцінювання пристосованості

Кожній імітаційній моделі надається оцінка пристосованості (`fitness`) на основі її відповіді під час симуляції. Проте, оскільки в поведінці визначеної моделі є фактор випадковості, такий як час обробки елементом (яким може бути не константним значенням), необхідно провести декілька прогонів моделі для визначення середнього профіту:

```
EvaluatePopulation(population)
  for individual in population:
    allRunsFitness = 0.0
    for i in range (RunsCount):
      individual.GeneticModel.Simulate();
      allRunsFitness += individual.GeneticModel.CalculateProfit()
    individual.Fitness = allRunsFitness / RunsCount
```

Для кожного індивіда проводиться серія запусків (`RunsCount`) його генетичної моделі, при цьому розраховується фітнес (пристосованість) на основі результатів симуляції. Загальний фітнес для кожного індивіда визначається як середнє значення фітнесу за всі запуски. Після завершення цього процесу, фітнес присвоюється відповідному індивіду (`individual.Fitness`).

2.3 Селекція

Селекція вибирає батьків для наступного покоління на основі їхньої пристосованості:

```
function TournamentSelection(population):
  selectedParents = []
  for i in range(PopulationSize):
    contestant1, contestant2 = randomSelection(population)
```

```

if contestant1.Fitness > contestant2.Fitness:
    selectedParent = contestant1
else:
    selectedParent = contestant2
selectedParents.add(selectedParent)
return selectedParents

```

У функції "TournamentSelection" проводяться турніри (кількість турнірів – PopulationSize), під час якого випадковим чином вибираються два учасники: contestant1 та contestant2. Потім порівнюється їхні фітнес-значення, і обирається той, у кого вищий рівень пристосованості. Вибраний батьківський індивід додається до списку обраних батьків (selectedParents). Після завершення циклу, повертається список обраних батьків.

2.4 Кросовер

На цьому етапі проводиться кросовер (обмін генами) між обраними батьками для створення нового покоління:

```

function crossover(parents):
    offspring = []
    for i in range(0, PopulationSize, 2):
        parent1, parent2 = Parents[i], Parents[i + 1]
        if random() < CrossoverProbability:
            child1, child2 = Crossover(parent1, parent2)
            offspring.append(child1)
            offspring.append(child2)
        else:
            offspring.append(parent1)
            offspring.append(parent2)
    return offspring

```

У методі для кожної пари батьків (parent1 та parent2) проводиться перевірка ймовірності схрещування (CrossoverProbability). Якщо умова виконується, то викликається функція схрещування (Crossover), і отримані дитинчата (child1 та child2) додаються до списку нащадків (offspring). У протилежному випадку обираються ті ж батьки як нащадки. Після завершення циклу повертається список отриманих нащадків.

2.5 Мутація

Мутація випадковим чином змінює окремі параметри імітаційних моделей для збереження різноманітності в популяції [4]:

```
function Mutate(offspring):  
    for individual in offspring:  
        if random() < MutationProbability:  
            individual.GeneticModel.Mutate()
```

У функції для кожного індивіда перевіряється ймовірність мутації (MutationProbability). Якщо умова виконується, то викликається метод мутації для генетичної моделі цього індивіда (individual.GeneticModel.Mutate()).

3 РЕАЛІЗАЦІЯ ГЕНЕТИЧНОГО МЕТОДУ

3.1 Застосування моделей

З метою використання генетичного методу для оптимізації параметрів імітаційних моделей систем масового обслуговування, в роботі впроваджено інтерфейс `IGeneticModel`. Цей інтерфейс є основою для реалізації конкретних моделей, які піддаватимуться оптимізації.

Інтерфейс містить методи, необхідні для взаємодії з генетичним алгоритмом:

- `Mutate()`: реалізує зміни в параметрах моделі для проведення мутацій;
- `Simulate()`: запускає симуляцію роботи моделі;
- `CalculateProfit()`: обчислює показник прибутковості моделі, який буде використовуватися для оцінки її ефективності в генетичному алгоритмі.

Отже, інтерфейс буде мати наступний вигляд:

```
public interface IGeneticModel {
    void Mutate();
    void Simulate();
    double CalculateProfit();
}
```

Проте сам клас `GeneticAlgorithm`, що реалізує алгоритм, буде використовувати об'єкти типу `Individual<T>`, де `T` є конкретною реалізацією інтерфейсу `IGeneticModel`. Об'єкти цього класу представляють індивідууми в популяції, які піддаються еволюції для знаходження оптимальних параметрів систем масового обслуговування. Сам клас містить:

- `T GeneticModel`: Представляє конкретну реалізацію інтерфейсу `IGeneticModel`, яка визначає структуру та параметри імітаційної моделі.
- `Fitness`: значення придатності індивідуума, яке визначається показником прибутковості моделі. Це значення використовується для оцінки ефективності індивідуума в рамках генетичного алгоритму.

Отже, Individual<T> має наступний вигляд:

```
public class Individual<T> where T: IGeneticModel {
    public T GeneticModel { get; set; }
    public double Fitness { get; set; }
    public Individual(T geneticModel) {
        GeneticModel = geneticModel;
        Fitness = 0;
    }
}
```

3.2 Реалізація кросовера

Для ефективного застосування генетичного алгоритму та забезпечення різноманітності нових індивідуумів в популяції впроваджено інтерфейс ICrossoverLogic. Цей інтерфейс визначає метод Crossover, який буде відповідати за виконання кросовера (схрещування) між двома батьківськими індивідуумами для створення нащадку і його реалізація буде мати наступний вигляд:

```
public interface ICrossoverLogic<T> where T : IGeneticModel{
    T Crossover(T parent1, T parent2);
}
```

Логіка кросовера винесена в окремий інтерфейс ICrossoverLogic з метою забезпечення гнучкості та можливості легкої заміни конкретної реалізації кросовера без значних змін у загальній структурі генетичного алгоритму. Це дозволяє досліджувати та порівнювати різні методи кросовера для досягнення оптимальних результатів у конкретному контексті.

Окрема логіка кросовера може бути реалізована шляхом створення класів, які реалізують інтерфейс ICrossoverLogic<T>. Кожен такий клас визначає свій унікальний метод кросовера відповідно до специфіки області застосування.

Такий підхід забезпечує модульність системи та дозволяє з легкістю впроваджувати нові алгоритми кросовера чи оптимізувати чинний без великих змін у загальній структурі генетичного алгоритму.

3.3 Застосування фабрики

Інтерфейс `IGeneticModelFactory<T>` виконує ключову роль у структурі генетичного алгоритму для оптимізації параметрів імітаційної моделі. Його завданням є створення початкових індивідуумів (моделей) для подальшої оптимізації генетичним алгоритмом. Реалізація інтерфейсу буде наступна:

```
public interface IGeneticModelFactory<T> where T: IGeneticModel {
    T CreateRandomModel();
}
```

Такий підхід дозволяє використовувати різні фабрики для різних типів імітаційних моделей. Кожна фабрика може мати свою унікальну логіку генерації вихідних параметрів, що впливає на манеру дослідження та оптимізації конкретної моделі.

Виокремлення створення індивідуумів у фабрики дозволяє забезпечити гнучкість та легкість розширення системи. Заміна фабрики для конкретної моделі може бути здійснена без внесення змін у загальну логіку генетичного алгоритму.

3.4 Діаграма класів із двома моделями

Отже, тепер, після визначення базової структури ПЗ (робота генетичного метода), необхідно реалізувати 2 моделі та їх взаємодію із цією структурою. Тому сформуємо діаграму класів (рисунок 3.1) для розуміння залежностей та того, що необхідно визначити під час реалізації самих моделей.

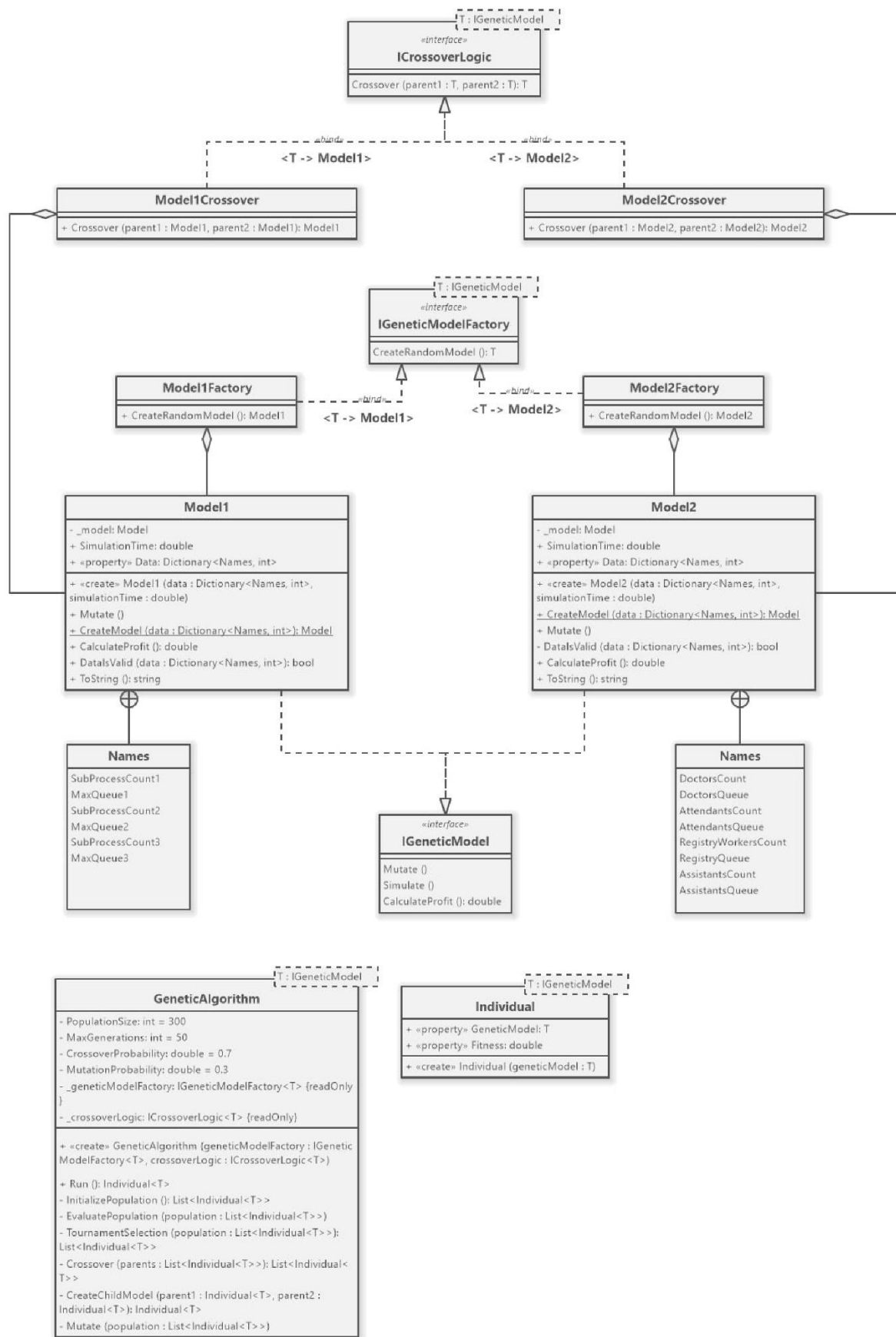

Рисунок 3.1 – Діаграма класів ПЗ

4 РЕАЛІЗАЦІЯ MODEL1

4.1 Опис Model1 та її параметрів

Створимо Модель Model1, що буде простою системою масового обслуговування для наочності правильності роботи генетичного алгоритму. Вона включає в себе етапи створення об'єктів, їх обробку у певному порядку та вивільнення ресурсів. Схематично модель зображена на рисунку 4.1.

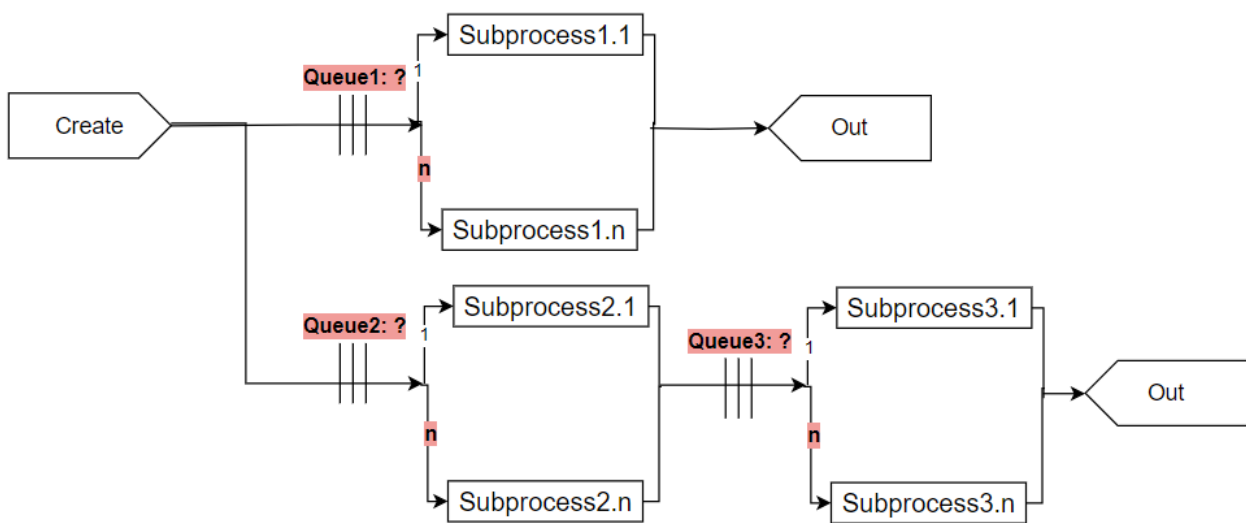

Рисунок 4.1 – Схема Model1 із позначенням параметрів для генетичного алгоритму

З рисунка видно, що основними елементами виступають 1 елемент, що створює об'єкти, та 3 процеси, що оброблюють. Кожен процес може містити чергу об'єктів та визначену кількість підпроцесів. Саме ці параметри й будуть досліджені у генетичному алгоритмі.

4.2 Програмна реалізація Model1

4.2.1 Параметри Model1 та її структура

Як було зазначено в розділі 3.1 клас Model1 буде реалізовувати інтерфейс IGeneticModel. Вона буде утримувати імена параметрів в наочному вигляді:

```
public enum Names {
```

```

        SubProcessCount1, MaxQueue1,
        SubProcessCount2, MaxQueue2,
        SubProcessCount3, MaxQueue3
    }

```

Самі ж параметри будуть визначені як Dictionary<Names, int> Data.

Для створення моделі створимо метод CreateModel:

```

public static Model CreateModel(Dictionary<Names, int> data) {
    Create create = new(delay: 1);

    Process process1 = new(50, data[Names.SubProcessCount1], "Process1",
data[Names.MaxQueue1]);

    Process process2 = new(7, data[Names.SubProcessCount2], "Process2",
data[Names.MaxQueue2]);

    Process process3 = new(12, data[Names.SubProcessCount3], "Process3",
data[Names.MaxQueue3]);

    var container = new NextElementsContainerByQueuePriority();
    container.AddNextElement(process1, 1);
    container.AddNextElement(process2, 2);
    create.NextElementsContainer = container;
    process2.NextElementsContainer = new NextElementContainer(process3);
    return new Model(new List<Element> { create, process1, process2, process3 });
}

```

4.2.2 Генерація параметрів Model1

У розділі 3.3 був зазначений інтерфейс IGeneticModelFactory, який буде реалізований у вигляді Model1Factory для генерації Model1. Загалом для кожного параметра черги будемо у відповідність ставити число від 0 до 30 включно, а для підпроцесів від 1 до 30.

4.2.3 Мутація параметрів Model1

Мутація буде змінювати випадковий параметр на ціле число від -1 до 1. Умова при цьому така, що якщо нові параметри не можуть існувати імітація повторюється для початкового значення параметрів:

Procedure Mutate():

while True

parameterIndex = Random.Shared.Next(Data.Count)

adder = Random.Shared.Next(-1, 1)

Data[Enum.GetValues<Names>()[parameterIndex]] += adder

if DataIsValid(Data) then Exit Loop

Data[Enum.GetValues<Names>()[parameterIndex]] -= adder

_model = CreateModel(Data)

End Procedure

4.2.4 Кросовер Model1

Для реалізації етапу схрещування створимо реалізацію інтерфейсу ICrossoverLogic<T>, де T – Model, у вигляді класу Model1Crossover.

Саме схрещування відбувається шляхом взяття першої половини параметрів від parent1, а другої – від parent2:

Function Crossover(parent1: Model1, parent2: Model1): Model1

childData = Dictionary<Model1.Names, int>()

for i = 0 to parent1.Data.Count - 1

if i < parent1.Data.Count / 2

childData[Enum.GetValues<Model1.Names>()[i]] =
parent1.Data[Enum.GetValues<Model1.Names>()[i]]

else childData[Enum.GetValues<Model1.Names>()[i]] =
parent2.Data[Enum.GetValues<Model1.Names>()[i]]

return new Model1(childData, parent1.SimulationTime)

End Function

4.3 Визначення границь та значущості параметрів Model1

Валідність значень:

- черга більш як 0 включно;
- кількість підпроцесів більш як 1 включно.

Профiт (значущість гена) вираховується наступним чином:

$$Profit = \sum_{i=0}^n (p_n * k_n) + FailurePercent * k_{FP} \quad (4.1)$$

де n — кількість параметрів, що модифікуються;

p_n — n -ий параметр;

k_n — n -ий коефіцієнт, що визначає значущість n -го параметра;

FailurePercent — процент відмови моделі;

k_{FP} — коефіцієнт, що визначає значущість *FailurePercent*

5 РЕАЛІЗАЦІЯ MODEL2 (лікарня)

Model2 відображає вже складнішу задачу, а саме імітацію роботи лікарні із різним типом об'єктів «Хворий» та їх обробкою відповідно.

5.1 Опис Model2 та її параметрів

У лікарню поступають хворі таких трьох типів:

- 1) хворі, що пройшли попереднє обстеження і направлені на лікування – тип Chamber;
- 2) хворі, що бажають потрапити в лікарню, але не пройшли повністю попереднє обстеження – тип NotExamined;
- 3) хворі, які тільки що поступили на попереднє обстеження – тип Lab.

Таблиця 5.1 – Чисельні характеристики типів хворих

Тип хворого	Відносна частота	Середній час реєстрації, хв
1	0,5	15
2	0,1	40
3	0,4	30

При надходженні в приймальне відділення хворий стає в чергу, якщо обидва чергових лікарі зайняті. Лікар, який звільнився, вибирає в першу чергу хворого типу 1.

Після заповнення різноманітних форм у приймальне відділення хворі 1 типу ідуть прямо в палату, а хворі типів 2 і 3 направляються в лабораторію. Троє супровідних розводять хворих по палатах. Хворим не дозволяється направлятися в палату без супровідного. Якщо всі супровідні зайняті, хворі очікують їхнього звільнення в приймальному відділенні. Як тільки хворий доставлений у палату, він вважається таким, що завершив процес приймання у до лікарні. Хворі, що спрямовуються в лабораторію, не потребують супроводу. Після прибуття в лабораторію хворі стають у чергу в реєстратуру. Після реєстрації вони ідуть у

кімнату очікування, де чекають виклику до одного з двох лаборантів. Після здачі аналізів хворі або повертаються в приймальне відділення (хворий типу 2), або залишають лікарню (хворий типу 1). Після повернення в приймальне відділення хворий, що здав аналізи, розглядається як хворий типу 1.

Таблиця 5.2 – Дані по тривалості дій (хв)

Величина	Розподіл
Час між прибуттями в приймальне відділення	Експоненціальний з математичним сподіванням 15
Час слідування в палату	Рівномірне від 3 до 8
Час слідування з приймального відділення в лабораторію і навпаки	Рівномірне від 2 до 5
Час обслуговування в реєстратуру лабораторії	Ерланга з математичним сподіванням 4,5 і $k=3$
Час проведення аналізу в лабораторії	Ерланга з математичним сподіванням 4 і $k=2$

Визначити час, проведений хворим у системі, тобто інтервал часу, починаючи з надходження і закінчуючи доставлянням в палату (для хворих типу 1 і 2) або виходом із лабораторії (для хворих типу 3). Визначити також інтервал між прибуттями хворих у лабораторію.

Отже, отримуємо схематично роботу лікарні на рисунку 5.1.

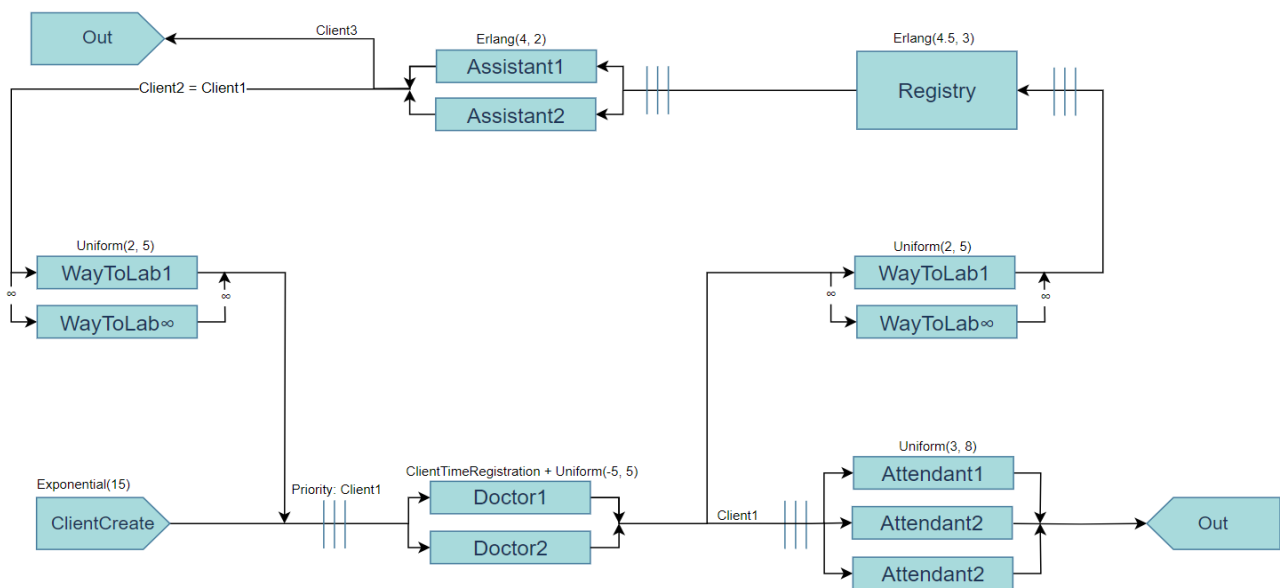

Рисунок 5.1 – Схема Model2

Для покращення роботи лікарні необхідно виявити параметри, які можемо покращувати користуючись алгоритмом. Оскільки установа має працівників, саме їх кількість і буде визначена для зменшення черг. Отже, будемо зосереджуватись на:

- виявленні мінімальної та при цьому оптимальної кількості наступних типів робітників: лікар, супровідний, працівник реєстратури, асистент лабораторії;
- зменшенні людей у чергах перед обслуговуванням працівником лікарні;
- неможливості відмови обслуговування (FailurePercentage).

Припустимо, що час роботи кожного спеціаліста є визначеним і не може змінюватись. Так само ми не контролюємо наскільки швидко клієнт лікарні витрачає часу на перехід від лікарні до лабораторії та навпаки. Отже, замовник, що потребує поліпшення роботи системи, хоче зменшити час обстеження хворих, при цьому для його бюджету буде краща менша кількість працівників.

5. 2 Реалізація особливостей поведінки Model2

Оскільки модель Model2 відрізняється від класичної, і вимагає деяких змін у поведінці її елементів, розпочнімо з визначення пацієнтів (хворих) у системі.

5.2.1 Визначення пацієнтів

У моделі Model2 пацієнти представлені об'єктом `Client` (наслідується від Item, що обробляється в класичній моделі), який утримує час його обробки лікарем та тип хворого з наступного переліку:

```
public enum ClientType {
    Chamber,
    NotExamined,
    Lab
}
```

Саме ці об'єкти створює спадкоємець CreateClient від звичайного Create:

```
public class CreateClient : Create {
    public CreateClient(Randomizer randomizer, string name) :
base(randomizer, name) { }
    protected override Item CreateItem() {
        var r = new Random().NextDouble();
        if (r <= 0.5) return new Client("ChamberClient", ClientType.Chamber,
15, Time.Curr);
        if (r <= 0.6) return new Client("NotExaminedChamberClient",
ClientType.NotExamined, 40, Time.Curr);
        return new Client("LabClient", ClientType.Lab, 30, Time.Curr);
    }
}
```

5.2.2 Реалізація процесу DoctorProcess

Оскільки класичний елемент «Процес» обирає з поля ItemsQueue об'єкти по черзі, то маємо змінити цю поведінку для DoctorProcess. Створимо нащадка ClientsQueue від ItemsQueue, який дозволить в першу чергу обирати хворих типу Chamber. Об'єкт наступного класу і буде визначеним у класі DoctorProcess замість звичайної черги:

```

internal class ClientsQueue : ItemsQueue {
    public ClientsQueue(int limit) : base(limit) {}
    public override Item GetItem() {
        var chamberClient = Queue.Find(x => (x as Client).ClientType ==
ClientType.Chamber);
        if (chamberClient != null) {
            Queue.Remove(chamberClient);
            return chamberClient;
        }
        return base.GetItem();
    }
}

```

Подібним чином змінимо клас NextElementContainer, що утримував посилання на наступний елемент в системі. Оскільки в залежності від типу хворого NextElementContainer буде мати різні, проте визначені посилання:

```

public class NextAfterDoctor : NextElementsContainer {
    private Process NextAttendantProcess { get; }
    private Process NextWayToLab { get; }
    private DoctorProcess _doctorProcess;
    public NextAfterDoctor(DoctorProcess doctorProcess, Process
nextAttendantProcess, Process nextWayToLab) {
        _doctorProcess = doctorProcess;
        NextAttendantProcess = nextAttendantProcess;
        NextWayToLab = nextWayToLab;
    }
    protected override Element GetNextElement() {
        var client = _doctorProcess.Item as Client;
        return client.ClientType == ClientType.Chamber ? NextAttendantProcess
: NextWayToLab;
    }
}

```

```

    }
}

```

5.2.3 Реалізація процесу LabAssistanceProcess

Клас LabAssistanceProcess також наслідується від звичайного Process, проте необхідно перевизначити його поведінку перед завершенням обслуговування клієнта. Змінимо тип клієнта NotEximined на Chamber, а для LabClient наступним елементом системи буде вихід з неї:

```

public class LabAssistanceProcess : Process {
    public LabAssistanceProcess(Randomizer randomizer, int assistanceCount,
    string name, string subProcessName, int maxQueue = 2147483647) :
    base(randomizer, assistanceCount, name, maxQueue, subProcessName) {}

    protected override void NextElementsContainerSetup() {
        if (Item is Client { ClientType: ClientType.NotExamined } client) {
            client.ClientType = ClientType.Chamber;
            client.RegistrationTime = 15;
            client.Name = "ChamberClient";
        }
        else NextElementsContainer = null;
    }
}

```

5.3 Програмна реалізація Model2

5.3.1 Параметри Model2 та її структура

Подібним чином до Model1 визначимо й Model2 через інтерфейс IGeneticModel із наступним переліком імен параметрів генетичного алгоритму:

```

public enum Names {

```

```

        DoctorsCount, DoctorsQueue,
        AttendantsCount, AttendantsQueue,
        RegistryWorkersCount, RegistryQueue,
        AssistantsCount, AssistantsQueue,
    }

```

Параметри утримуються в полі Dictionary<Names, int> Data і застосовуються для створенні моделі:

```

public static Model CreateModel(Dictionary<Names, int> data)
{
    CreateClient patients = new(new ExponentialRandomizer(15), "Patient");
    DoctorProcess doctors = new(doctorsCount: data[Names.DoctorsCount],
    "Doctors", "Doctor", data[Names.DoctorsQueue]);
    Process attendants = new(new UniformRandomizer(3, 8),
    data[Names.AttendantsCount], "Attendants", data[Names.AttendantsQueue],
    "Attendant");
    Process fromHospitalToLab = new(new UniformRandomizer(2, 5), 25, name:
    "WayToLab");
    Process labRegistry = new(new ErlangRandomizer(4.5, 3),
    data[Names.RegistryWorkersCount], "Registry", data[Names.RegistryQueue],
    "RegistryWorker");
    LabAssistanceProcess labAssistants = new(new ErlangRandomizer(4, 2),
    data[Names.AssistantsCount], "Assistants", "Assistant",
    data[Names.AssistantsQueue]);
    Process fromLabToHospital = new(new UniformRandomizer(2, 5), 25, name:
    "WayToHospital");

    patients.NextElementsContainer = new NextElementContainer(doctors);
    doctors.NextElementsContainer = new NextAfterDoctor(doctors, attendants,
    fromHospitalToLab);
}

```

```

        fromHospitalToLab.NextElementsContainer = new
NextElementContainer(labRegistry);
        labRegistry.NextElementsContainer = new
NextElementContainer(labAssistants);
        labAssistants.NextElementsContainer = new
NextElementContainer(fromLabToHospital);
        fromLabToHospital.NextElementsContainer = new
NextElementContainer(doctors);

return new Model(new List<Element>(){ patients, doctors, attendants,
fromHospitalToLab, labRegistry, labAssistants, fromLabToHospital });
}

```

5.3.2 Генерація параметрів Model2

Реалізуємо фабрику Model2Factory, що буде працювати за наступним алгоритмом:

Method createRandomModel():

```

data = new Dictionary()
data[Model2.Names.DoctorsCount] = randomInteger(1, 5)
data[Model2.Names.DoctorsQueue] = randomInteger(0, 100)
data[Model2.Names.AttendantsCount] = randomInteger(1, 5)
data[Model2.Names.AttendantsQueue] = randomInteger(0, 100)
data[Model2.Names.RegistryWorkersCount] = randomInteger(1, 5)
data[Model2.Names.RegistryQueue] = randomInteger(0, 100)
data[Model2.Names.AssistantsCount] = randomInteger(1, 5)
data[Model2.Names.AssistantsQueue] = randomInteger(0, 100)
return new Model2(data, 1000)

```

Отже, як видно з генерації, будь-яка черга може приймати значення від 0 до 100, а кількість робітників на одну посаду – від 1 до 5.

5.3.3 Мутація параметрів Model2

Функція мутації ідентична до методу Mutate класу Model1 (4.2.3). Мутація відбувається за рахунок зміни випадкового параметра на число з діапазону від -1 до 1. Якщо нові дані невалідні, повторюється процес мутації над початковими даними.

5.3.4 Кросовер Model2

Схема схрещування параметрів моделі відбувається подібним чином до Model1 у Model1Crossover (розділ 4.2.4). Береться перша половина параметрів від parent1 та друга – від parent2.

5.4 Визначення границь та значущості параметрів Model2

Валідність значень:

- 1) черга більше 0 включно;
- 2) кількість підпроцесів більше 1 включно.

Профінт (значущість гена) вираховується як сума добутків кожного з параметрів Data, параметрів процента відмови моделі та середнього часу часу об'єкта в системі на визначені коефіцієнти:

$$\begin{aligned}
 Profit = & \text{Data}[\text{Names.DoctorsCount}] * k_{DC} + \\
 & \text{Data}[\text{Names.DoctorsQueue}] * k_{DQ} + \\
 & \text{Data}[\text{Names.AttendantsCount}] * k_{AtC} + \\
 & \text{Data}[\text{Names.AttendantsQueue}] * k_{AtQ} + \\
 & \text{Data}[\text{Names.RegistryWorkersCount}] * k_{RC} + \\
 & \text{Data}[\text{Names.RegistryQueue}] * k_{RQ} + \\
 & \text{Data}[\text{Names.AssistantsCount}] * k_{ASC} + \\
 & \text{Data}[\text{Names.AssistantsQueue}] * k_{ASQ} + \\
 & \text{\_model.StatisticHelper.AverageItemTimeInSystem} * k_{AT} + \\
 & \text{\_model.StatisticHelper.FailurePercent} * k_{FP}
 \end{aligned} \tag{5.1}$$

де *DoctorsCount*, k_{DC} — кількість докторів та коефіцієнт значущості цього параметра;

DoctorsQueue, k_{DQ} — довжина максимальної черги докторів та коефіцієнт значущості цього параметра;

AttendantsCount, k_{AtC} — кількість супровідних та коефіцієнт значущості цього параметра;

AttendantsQueue, k_{AtQ} — довжина максимальної черги супровідних та коефіцієнт значущості цього параметра;

RegistryWorkersCount, k_{RC} — кількість працівників реєстратури та коефіцієнт значущості цього параметра;

RegistryQueue, k_{RQ} — довжина максимальної черги у реєстратурі та коефіцієнт значущості цього параметра;

AssistantsCount, k_{ASC} — кількість асистентів лабораторії та коефіцієнт значущості цього параметра;

AssistantsQueue, k_{AsQ} — довжина максимальної черги у лабораторії та коефіцієнт значущості цього параметра;

AverageItemTimeInSystem, k_{AT} — середній час об'єкта в системі (час хворого у лікарні) та коефіцієнт значущості цього параметра;

FailurePercent, k_{FP} — процент відмови моделі та коефіцієнт, що визначає значущість *FailurePercent*.

6 ПРОВЕДЕННЯ ЕКСПЕРИМЕНТІВ НАД МОДЕЛЯМИ

Головною задачею цього розділу буде демонстрація роботи генетичного алгоритму при зміні коефіцієнтів при обчисленні значущості гена (профїт). Маємо наступні параметри генетичного алгоритму:

- 1) PopulationSize = 400;
- 2) MaxGenerations = 100;
- 3) CrossoverProbability = 0.7;
- 4) MutationProbability = 0.1;
- 5) RunsCount = 10.

6.1 Експеримент над Model1

Для початку визначимо, яких результатів планується досягнути при оптимізації моделі в переліку пріоритетності:

- 1) зменшення показника відмови;
- 2) мінімізація черги;
- 3) зменшення кількості підпроцесів.

Отже, базуючись на наших вищеописаних критеріях необхідно підібрати значення коефіцієнтів для методу CalculateProfit. Сама функція підрахунку має наступний вигляд:

$$\begin{aligned} \text{Result} = & \text{SubProcessCount1} * k1 + \text{MaxQueue1} * k2 \\ & + \text{SubProcessCount2} * k3 + \text{MaxQueue2} * k4 \\ & + \text{SubProcessCount3} * k5 + \text{MaxQueue3} * k6 \\ & + \text{FailurePercent} * k7 \end{aligned} \quad (6.1)$$

Очевидно, що усі коефіцієнти мають бути від'ємними, оскільки через задачу мінімізації усіх параметрів необхідно використовувати спадну функцію. Бо, якщо цього не зробити, алгоритм просто збільшить усі ресурси до максимально можливого значення, щоб отримати максимальний профїт.

Нехай спробуємо для усіх коефіцієнтів обрати базове значення, таке як -1. При таких коефіцієнтах отримуємо наступний вивід перших 35 ітерацій на рисунку 6.1:

```

Generation 0: Best Fitness = -55 Parameters: SubProcessCount1: 4 MaxQueue1: 4 SubProcessCount2: 20 MaxQueue2: 2 SubProcessCount3: 21 MaxQueue3: 4
Generation 1: Best Fitness = -46.293370694357904 Parameters: SubProcessCount1: 3 MaxQueue1: 1 SubProcessCount2: 13 MaxQueue2: 5 SubProcessCount3: 24 MaxQueue3: 0
Generation 2: Best Fitness = -49.58962357475632 Parameters: SubProcessCount1: 3 MaxQueue1: 10 SubProcessCount2: 10 MaxQueue2: 5 SubProcessCount3: 17 MaxQueue3: 4
Generation 3: Best Fitness = -48.09889245923689 Parameters: SubProcessCount1: 3 MaxQueue1: 10 SubProcessCount2: 10 MaxQueue2: 3 SubProcessCount3: 17 MaxQueue3: 5
Generation 4: Best Fitness = -42.49285460457715 Parameters: SubProcessCount1: 3 MaxQueue1: 1 SubProcessCount2: 13 MaxQueue2: 3 SubProcessCount3: 17 MaxQueue3: 5
Generation 5: Best Fitness = -42.52410924502353 Parameters: SubProcessCount1: 3 MaxQueue1: 1 SubProcessCount2: 13 MaxQueue2: 3 SubProcessCount3: 17 MaxQueue3: 5
Generation 6: Best Fitness = -39.40828044076139 Parameters: SubProcessCount1: 3 MaxQueue1: 1 SubProcessCount2: 13 MaxQueue2: 1 SubProcessCount3: 16 MaxQueue3: 5
Generation 7: Best Fitness = -39.19823614823974 Parameters: SubProcessCount1: 3 MaxQueue1: 1 SubProcessCount2: 13 MaxQueue2: 1 SubProcessCount3: 16 MaxQueue3: 5
Generation 8: Best Fitness = -39.39177412476154 Parameters: SubProcessCount1: 3 MaxQueue1: 1 SubProcessCount2: 13 MaxQueue2: 1 SubProcessCount3: 16 MaxQueue3: 5
Generation 9: Best Fitness = -38.50367756109598 Parameters: SubProcessCount1: 3 MaxQueue1: 1 SubProcessCount2: 13 MaxQueue2: 1 SubProcessCount3: 16 MaxQueue3: 4
Generation 10: Best Fitness = -38.50215959375372 Parameters: SubProcessCount1: 3 MaxQueue1: 1 SubProcessCount2: 13 MaxQueue2: 1 SubProcessCount3: 16 MaxQueue3: 4
Generation 11: Best Fitness = -37.97182097229415 Parameters: SubProcessCount1: 2 MaxQueue1: 1 SubProcessCount2: 13 MaxQueue2: 1 SubProcessCount3: 16 MaxQueue3: 4
Generation 12: Best Fitness = -37.69149624254269 Parameters: SubProcessCount1: 3 MaxQueue1: 1 SubProcessCount2: 13 MaxQueue2: 0 SubProcessCount3: 16 MaxQueue3: 4
Generation 13: Best Fitness = -37.10380986621746 Parameters: SubProcessCount1: 2 MaxQueue1: 1 SubProcessCount2: 13 MaxQueue2: 1 SubProcessCount3: 15 MaxQueue3: 5
Generation 14: Best Fitness = -37.301114246474604 Parameters: SubProcessCount1: 2 MaxQueue1: 1 SubProcessCount2: 13 MaxQueue2: 1 SubProcessCount3: 16 MaxQueue3: 4
Generation 15: Best Fitness = -36.90899917438767 Parameters: SubProcessCount1: 1 MaxQueue1: 1 SubProcessCount2: 13 MaxQueue2: 1 SubProcessCount3: 16 MaxQueue3: 4
Generation 16: Best Fitness = -36.4838402236037 Parameters: SubProcessCount1: 1 MaxQueue1: 1 SubProcessCount2: 13 MaxQueue2: 0 SubProcessCount3: 16 MaxQueue3: 5
Generation 17: Best Fitness = -36.421096999611784 Parameters: SubProcessCount1: 1 MaxQueue1: 1 SubProcessCount2: 13 MaxQueue2: 1 SubProcessCount3: 16 MaxQueue3: 4
Generation 18: Best Fitness = -36.20426984256012 Parameters: SubProcessCount1: 1 MaxQueue1: 1 SubProcessCount2: 13 MaxQueue2: 0 SubProcessCount3: 16 MaxQueue3: 5
Generation 19: Best Fitness = -35.04134374442941 Parameters: SubProcessCount1: 1 MaxQueue1: 1 SubProcessCount2: 13 MaxQueue2: 0 SubProcessCount3: 16 MaxQueue3: 3
Generation 20: Best Fitness = -35.93487250184492 Parameters: SubProcessCount1: 1 MaxQueue1: 1 SubProcessCount2: 13 MaxQueue2: 1 SubProcessCount3: 15 MaxQueue3: 4
Generation 21: Best Fitness = -35.56755500820995 Parameters: SubProcessCount1: 1 MaxQueue1: 1 SubProcessCount2: 12 MaxQueue2: 1 SubProcessCount3: 15 MaxQueue3: 4
Generation 22: Best Fitness = -35.21360680112014 Parameters: SubProcessCount1: 1 MaxQueue1: 1 SubProcessCount2: 13 MaxQueue2: 1 SubProcessCount3: 16 MaxQueue3: 3
Generation 23: Best Fitness = -35.212743683784204 Parameters: SubProcessCount1: 1 MaxQueue1: 1 SubProcessCount2: 13 MaxQueue2: 1 SubProcessCount3: 16 MaxQueue3: 3
Generation 24: Best Fitness = -35.1222483517826 Parameters: SubProcessCount1: 1 MaxQueue1: 1 SubProcessCount2: 12 MaxQueue2: 0 SubProcessCount3: 16 MaxQueue3: 3
Generation 25: Best Fitness = -34.31039929187951 Parameters: SubProcessCount1: 1 MaxQueue1: 1 SubProcessCount2: 13 MaxQueue2: 0 SubProcessCount3: 16 MaxQueue3: 3
Generation 26: Best Fitness = -34.00776057893149 Parameters: SubProcessCount1: 1 MaxQueue1: 1 SubProcessCount2: 13 MaxQueue2: 0 SubProcessCount3: 16 MaxQueue3: 2
Generation 27: Best Fitness = -33.648978411311816 Parameters: SubProcessCount1: 1 MaxQueue1: 1 SubProcessCount2: 12 MaxQueue2: 0 SubProcessCount3: 16 MaxQueue3: 2
Generation 28: Best Fitness = -33.630186662768274 Parameters: SubProcessCount1: 1 MaxQueue1: 1 SubProcessCount2: 13 MaxQueue2: 0 SubProcessCount3: 15 MaxQueue3: 3
Generation 29: Best Fitness = -33.63132164180657 Parameters: SubProcessCount1: 1 MaxQueue1: 1 SubProcessCount2: 12 MaxQueue2: 0 SubProcessCount3: 16 MaxQueue3: 2
Generation 30: Best Fitness = -33.626513845624466 Parameters: SubProcessCount1: 1 MaxQueue1: 1 SubProcessCount2: 12 MaxQueue2: 0 SubProcessCount3: 16 MaxQueue3: 2
Generation 31: Best Fitness = -33.61388041411479 Parameters: SubProcessCount1: 1 MaxQueue1: 1 SubProcessCount2: 12 MaxQueue2: 0 SubProcessCount3: 16 MaxQueue3: 2
Generation 32: Best Fitness = -33.60707409697655 Parameters: SubProcessCount1: 1 MaxQueue1: 1 SubProcessCount2: 12 MaxQueue2: 0 SubProcessCount3: 16 MaxQueue3: 2
Generation 33: Best Fitness = -33.677244357627714 Parameters: SubProcessCount1: 1 MaxQueue1: 1 SubProcessCount2: 12 MaxQueue2: 0 SubProcessCount3: 15 MaxQueue3: 2
Generation 34: Best Fitness = -33.61842942639537 Parameters: SubProcessCount1: 1 MaxQueue1: 1 SubProcessCount2: 12 MaxQueue2: 0 SubProcessCount3: 16 MaxQueue3: 3
Generation 35: Best Fitness = -33.47477351751467 Parameters: SubProcessCount1: 1 MaxQueue1: 1 SubProcessCount2: 12 MaxQueue2: 0 SubProcessCount3: 15 MaxQueue3: 3

```

Рисунок 6.1 – Приклад виводу найкращих профітів для перших 35 генерацій Model1

З Видно, що результат значущості гена йде в сторону поліпшення. Так значення стартувало з -55 і на 35 ітерації покращується до -33,475. Звичайно, через етап відбору батьків для наступної генерації, який по суті є випадковою вибіркою серед попереднього етапу, отримуємо іноді погіршення значення найкращого профіту покоління (ітерації 7 та 8).

Нагадаємо, що метод генетичного алгоритму TournamentSelection виконується шляхом обиравання двох випадкових індивідумів і серед них обирається 1 з кращим значенням значущості. Дане рішення обґрунтовано тим, що схрещування найкращих може не дати кращих результатів. В свою чергу, найгірші можуть дати гарного потомка. Подібна випадковість не заганає генерацію до тупика і дає можливість знайти неочікувані результати.

Самі ж результати демонструють найкращого індивідуума за весь час роботи алгоритму на рисунку 6.2:

```

-----RESULTS-----
CREATE:
    Quantity = 1030
Process1:
    WorkTime = 0.9994572498018793
    InActQuantity = 25
    OutActQuantity = 23
    Current queue length = 1
    Mean length of queue = 0.9734189795126867
    Failure probability = 0
    SubProcess_0:
        Quantity = 24
        WorkTime = 0.99946
Process2:
    WorkTime = 0.9968443286465005
    InActQuantity = 1005
    OutActQuantity = 958
    Current queue length = 0
    Mean length of queue = 0
    Failure probability = 0.041791044776119404
    SubProcesses Total: count=12 quantity=963
Process3:
    WorkTime = 0.9923745810884687
    InActQuantity = 958
    OutActQuantity = 925
    Current queue length = 0
    Mean length of queue = 0
    Failure probability = 0.028183716075156576
    SubProcesses Total: count=16 quantity=931

SubProcessCount1: 1
    MaxQueue1: 1
SubProcessCount2: 12
    MaxQueue2: 0
SubProcessCount3: 16
    MaxQueue3: 0
FailurePercent: 1.8793273986152326
Fitness: -31.87932739861523

```

Рисунок 6.2 – Найкращі результати тестування №1 для Model1

Одразу видно, що значення тестованих параметрів не є максимальними. З опису моделі можемо зазначити, що усі процеси працюють в середньому 99% часу, отже алгоритм зміг досягнути збалансованого навантаження системи.

Для аналізу найкращої кількості підпроцесів, необхідно згадати затримки елементів моделі з таблиці 6.1.

Таблиця 6.1 – Час delay для елементів Model1

Елемент	Час затримки/обробки
Create	1
Process1	50
Process2	7
Process3	12

Оскільки Create працює дуже швидко, а Process1 та Process2 більш повільно, то очевидно, що це призведе до великої зміни кількості підпроцесів. В нашому випадку ця кількість сягає 1 для Process1 та 12 для Process2. Така різниця обґрунтована занадто довгою обробкою об'єктів Process1. Отже, алгоритм, вирішив що поки працює 1 довгий процес, будуть виконуватися 12 коротких. Через це об'єкти після Create не формують довгу чергу і з ймовірністю 98,2% одразу потрапляють на обробку далі.

Відповідно до поставленої задачі будемо зменшувати помилки та черги до нуля та кількість підпроцесів в пріоритеті для 2-го, 3-го та 1-го процесу. Отже, буде встановлювати різні значення вхідних значень та відобразимо результати 5 тестів із ними у таблиці 6.2.

Таблиця 6.2 – Значення параметрів та результати експериментів над Model1

Номер експерименту \ Значення вхідних та вихідних параметрів	1	2	3	4	5
K_1	-1	-6	-10	-10	-100
K_3	-1	-10	-30	-10	-100
K_5	-1	-7	-20	-10	-100
K_2	-1	-100	-100	-100	-1
K_4	-1	-100	-100	-100	-1
K_6	-1	-100	-100	-100	-1
K_7	-1	-1000	-1000	-1000	-1
PopulationSize	400	400	500	200	200
MaxGenerations	100	100	100	100	100
CrossoverProbability	0.7	0.7	0.5	0.9	0.9

MutationProbability	0.1	0.1	0.8	0.5	0.5
RunsCount	10	10	10	10	10
SubProcessCount1	1	1	14	1	2
SubProcessCount2	12	15	11	15	12
SubProcessCount3	16	21	19	21	22
MaxQueue1	1	1	1	1	3
MaxQueue2	0	0	0	0	1
MaxQueue3	0	0	0	0	0
FailurePercent	1.879	0	0	0	0

Як видно з результатів, завдяки генетичному методу вдалося позбавитися відмов у системі взагалі. Також, стало очевидним, що наявність великої черги не має ніяких переваг, а тільки рівномірне навантаження між пристроями дозволить обробляти вхідний потік від Create. Навіть при визначенні кількості елементів як більш пріоритетне ніж довжини черг (експеримент №5), черги не набули великих змін. В останньому експерименті вийшло віднайти мінімальне значення суми усіх підпроцесів. Зміна відбулася, на відміну від інших тестів, шляхом збільшення підпроцесів у елементі Process1 (2 підпроцеси), що призвело до зменшення їх кількості у елементі Process2 (з 15 до 12).

Найгірший результат виявився у ході виконання експерименту №3. Через велику ймовірність мутацій та малу – перехресування відбувалася зміна параметрів у невизначеному напрямку. Саме це призвело до самої великої кількості усіх підпроцесів.

6.2 Експеримент над Model2

В цьому розділі наведемо приклади оптимізацій моделі на основі двох запитів від замовника у вигляді задач. Для зручності проведення тестувань сформуємо перелік усіх вхідних параметрів та відповідних назв коефіцієнтів (таблиця 6.3).

Таблиця 6.3 – Параметри та відповідні назви коефіцієнтів для Model2

Параметр	Назва відповідного коефіцієнта
DoctorsCount	KDC

AttendantsCount	KAC
RegistryWorkersCount	KRC
AssistantsCount	KAsC
DoctorsQueue	KDQ
AttendantsQueue	KAtQ
RegistryQueue	KRQ
AssistantsQueue	KAsQ
AverageItemTimeInSystem	KT
FailurePercent	KF

6.2.1 Задача №1 «Пріоритет – клієнт»

Знову ж таки почнемо з визначення задачі, складової якої потребується вирішити в наступній пріоритетності:

- 1) зменшення вірогідності відмов;
- 2) зменшення часу пацієнта у системі;
- 3) зменшення кількості працівників.

Для розв'язання задачі сформуємо перелік вхідних параметрів та продемонструємо результати вихідних значень для 6 тестувань (таблиця 6.4).

Таблиця 6.4 – Значення параметрів та результати тестів над Model2 задача №1

Номер тесту Значення вхідних та вихідних параметрів	1	2	3	4	5	6
KDC	-1	-1	-1	-1	-1	-1
KAC	-1	-1	-1	-1	-1	-1
KRC	-1	-1	-1	-1	-1	-1
KAsC	-1	-1	-1	-1	-1	-1
KDQ	-1	-1	-10	-100	-200	-500
KAtQ	-1	-1	-10	-100	-200	-500
KRQ	-1	-1	-10	-200	-200	-500
KAsQ	-1	-1	-10	-200	-200	-500
KT	-1	-1	-500	-500	-200	-100
KF	-1	-1000	-1000	-1000	-10000	-10000
PopulationSize	400	400	400	400	500	500
MaxGenerations	100	100	100	100	150	150
CrossoverProbability	0.7	0.7	0.7	0.9	0.8	0.8

MutationProbability	0.1	0.1	0.1	0.1	0.2	0.3
RunsCount	10	30	30	40	40	40
DoctorsCount	4	3	4	4	4	4
AttendantsCount	1	1	2	2	2	3
RegistryWorkersCount	1	3	2	3	3	3
AssistantsCount	2	1	2	1	2	3
DoctorsQueue	12	12	9	6	2	1
AttendantsQueue	2	2	4	2	1	0
RegistryQueue	2	0	10	1	0	0
AssistantsQueue	0	2	19	2	1	0
AverageItemTimeInSystem	27.686	26.033	25.288	26.146	26.298	28.934
FailurePercent	0.561	0	0	0	0	0

Отже, опишемо короткі висновки щодо самих експериментів:

1. Тест №1: однакове значення коефіцієнтів призвело до результату у вигляді базової збалансованої системи, де немає акцентів на параметрах;
2. Тест №2: повне зникнення відмов завдяки великому коефіцієнту KF;
3. Тест №3: акцент на зменшені часу хворого у лікарні (КТ) без вагомих коефіцієнтів черг дав найкращий результат AverageItemTimeInSystem, проте черги загалом сягнули найгіршого – 33;
4. Тест №4: збільшення значущості черг без зміни пріоритетності параметрів загалом дала найбільш середні результати (без покращень чи погіршень);
5. Тест №5: рішення звести коефіцієнти часу у системі (КТ) та черг до однакової значущості призвело то серйозних покращень у чергах (4) і доволі середньому значенню часу хворого у системі (26.298);
6. Тест №6: спроба зробити коефіцієнти черг більшим за час хворого у лікарні призвів до найгіршого часу у 29 хвилин, проте до черг у 1 особу.

Отже, можна стверджувати, що тест №5 показав найкращі результати зі сторони хворого. Адже, черги мінімізовані та час обслуговування є 26 хвилин, що лише на хвилину гірший за найкращий результат тестування в принципі. Зі сторони замовника, це також є зручним, що кількість необхідного персоналу сягає 11, що є середнім значенням за увесь час тестування.

6.2.2 Задача №2 «Пріоритет – гроші»

Нехай замовник потребує мінімізувати витрати. На основі цього сформуємо перелік аспектів, що потребують мінімізації в порядку важливості:

- 1) зменшення вірогідності відмов;
- 2) зменшення кількості працівників;
- 3) зменшення часу пацієнта у системі.

Спробуємо подібним чином до розв’язання задачі №1 виконати серію тестів із зазначенням вхідних та вихідних значень параметрів у таблиці 6.5:

Таблиця 6.5 – Значення параметрів та результати тестів над Model2 задача №2

Номер тесту \ Значення вхідних та вихідних параметрів	1	2	3	4	5
KDC	-1	-10	-10	-100	-100
KAC	-1	-10	-10	-100	-100
KRC	-1	-10	-10	-100	-100
KAsC	-1	-10	-10	-100	-100
KDQ	-1	-1	-10	-10	-10
KAtQ	-1	-1	-10	-10	-10
KRQ	-1	-1	-10	-10	-10
KAsQ	-1	-1	-10	-10	-10
KT	-1	-1	-1	-1	-1
KF	-1000	-10000	-10000	-10000	-10000
PopulationSize	400	400	400	400	500
MaxGenerations	100	100	100	100	150
CrossoverProbability	0.7	0.7	0.7	0.9	0.5
MutationProbability	0.1	0.1	0.2	0.3	0.4
RunsCount	30	40	40	40	60
DoctorsCount	3	2	3	2	2
AttendantsCount	1	1	1	1	1
RegistryWorkersCount	3	1	3	1	1
AssistantsCount	1	1	1	1	1
DoctorsQueue	12	5	3	6	7
AttendantsQueue	2	1	2	1	1
RegistryQueue	0	9	0	2	2
AssistantsQueue	2	2	2	1	1

AverageItemTimeInSystem	26.033	36.4623	28.443	36.865	38.009
FailurePercent	0	0	0	0	0

Отже, опишемо короткі висновки щодо самих виконаних тестів:

1. Тест №1: вхідні дані є базовими із задачі №1 для отримання зникнення відмов;
2. Тест №2: збільшення значень коефіцієнтів кількості робітників призвело до їх зменшення і отримуємо майже найменшу можливу кількість (5 для мінімуму 4); проте із цим маємо і найбільші черги у 17 осіб загалом;
3. Тест №3: спроба збільшити значущість черг до кількості робітників при найменшому коефіцієнті КТ дає погіршення кількості робітників (8);
4. Тест №4: градація коефіцієнтів призвела до найкращих результатів: мінімальна кількість робітників, оптимальні черги та час у системі;
5. Тест №5: зміна параметрів генетичного методу спричинила більш неочікувану поведінку алгоритму, в результаті якого отримали знову мінімальну кількість робітників; проте час у системі набув найгірших значень.

Загалом, було визначено мінімальну кількість працівників у 5 осіб. Звичайно, порівнюючи із результатами задачі №1, видно що час хворого у лікарні різниться більше ніж на 10 хвилин. Кількість працівників відрізняється у 6 як і довжини черг. В залежності від задачі був запропонований найоптимальніший варіант вирішення проблеми через виконання серії тестів.

ВИСНОВКИ

У ході виконання курсової роботи був досліджений метод оптимізації параметрів імітаційної моделі за допомогою генетичного алгоритму.

В першу чергу було розглянуто основні принципи роботи генетичного алгоритму, його етапи та параметри, що використовуються для його налаштування. Після чого було представлено конкретну реалізацію генетичного алгоритму для оптимізації параметрів імітаційних моделей. Також були зазначені інтерфейси, які використовуються для взаємодії з генетичним алгоритмом, такі як IGeneticModel, ICrossoverLogic, IGeneticModelFactory і т.д.

Для проведення тестувань було створено 2 моделі. Model1, що є простою системою масового обслуговування, була розроблена для демонстрації працездатності генетичного алгоритму. Також було розглянуто створення, параметризація та програмна реалізація даної моделі.

Далі була описана друга модель - Model2, яка відображає роботу лікарні з трьома типами пацієнтів. Розглядалися особливості реалізації та модифікації, враховуючи різницю у структурі та логіці роботи базових елементів системи масового обслуговування із Model2.

Обидві моделі були внесені до генетичного алгоритму, де визначили параметри з метою максимізації значущості системи та забезпечення валідних значень параметрів. Також, були проведені додаткові ітерації коригування значень коефіцієнтів при обчисленні значущості гена на продемонстровані результати оптимізації. Отже, для кожної моделі визначили пріоритети оптимізації параметрів та були проведені серії тестів для знаходження оптимальних значень коефіцієнтів.

В результаті виконання курсової роботи було створення програмне забезпечення для автоматизованої оптимізації параметрів систем масового обслуговування за допомогою генетичного методу. Важливо зазначити, що враховувати баланс між параметрами та вибирати їх значення з урахуванням специфіки конкретної задачі може призвести до покращення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Стеценко І.В. Навчальний посібник «Моделювання систем» [Електронний ресурс]. — — — Режим доступу: https://do.ipk.kpi.ua/pluginfile.php/112577/mod_resource/content/1/%D0%9C%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D0%BB%D1%8E%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%D0%A1%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B5%D0%BC%D0%9D%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA_2011.pdf.
2. Introduction to Genetic Algorithms — Including Example Code [Електронний ресурс] // Medium. — 2017. — Режим доступу до ресурсу: <https://towardsdatascience.com/introduction-to-genetic-algorithms-including-example-code-e396e98d8bf3>.
3. Genetic Algorithms [Електронний ресурс] // geeksforgeeks. — 2023. — Режим доступу до ресурсу: <https://www.geeksforgeeks.org/genetic-algorithms/>.
4. Dr T. K. Study of Various Mutation Operators in Genetic Algorithms / Dr Tapas Kumar, 2014. — 3 с.

ДОДАТКИ

Додаток А. Тексти програмного коду

```

using CourseWorkApp.Crossovers;
using CourseWorkApp.Fabrics;
using CourseWorkApp.GeneticModels;

namespace CourseWorkApp;

class GeneticAlgorithm<T> where T : class, IGeneticModel
{
    private const int PopulationSize = 400;
    private const int MaxGenerations = 100;
    private const double CrossoverProbability = 0.7;
    private const double MutationProbability = 0.1;
    private const int RunsCount = 10;

    private readonly IGeneticModelFactory<T> _geneticModelFactory;
    private readonly ICrossoverLogic<T> _crossoverLogic;

    public GeneticAlgorithm(IGeneticModelFactory<T> geneticModelFactory,
ICrossoverLogic<T> crossoverLogic)
    {
        _geneticModelFactory = geneticModelFactory;
        _crossoverLogic = crossoverLogic;
    }

    public Individual<T> Run()
    {

```

```

var population = InitializePopulation();
Individual<T> bestIndividual = null;

for (var generation = 0; generation < MaxGenerations; generation++)
{
    EvaluatePopulation(population);
    var currentBest = population.OrderByDescending(i => i.Fitness).First();
    Console.WriteLine($"Generation {generation}: Best Fitness =
{currentBest.Fitness} Parameters: ");
    currentBest.GeneticModel.ParametersLineOutput();
    if (bestIndividual == null || currentBest.Fitness > bestIndividual.Fitness)
bestIndividual = currentBest;

    var selectedParents = TournamentSelection(population);
    population = Crossover(selectedParents);
    Mutate(population);
}

Console.WriteLine($"Best Fitness: {bestIndividual.Fitness}");

return bestIndividual;
}

private List<Individual<T>> InitializePopulation()
{
    var population = new List<Individual<T>>();

    for (var i = 0; i < PopulationSize; i++)
    {

```

```

        Individual<T> individual =
new(_geneticModelFactory.CreateRandomModel());
        population.Add(individual);
    }

    return population;
}

private void EvaluatePopulation(List<Individual<T>> population)
{
    foreach (var individual in population)
    {
        var allRunsFitness = 0.0;
        for (var i = 0; i < RunsCount; i++)
        {
            individual.GeneticModel.Simulate();
            allRunsFitness += individual.GeneticModel.CalculateProfit();
        }
        individual.Fitness = allRunsFitness / RunsCount;
    }
}

private List<Individual<T>> TournamentSelection(List<Individual<T>>
population)
{
    var selectedParents = new List<Individual<T>>();

    for (int i = 0; i < PopulationSize; i++)
    {

```

```

    var contestant1 = population[Random.Shared.Next(population.Count)];
    var contestant2 = population[Random.Shared.Next(population.Count)];
    var selectedParent = (contestant1.Fitness > contestant2.Fitness) ? contestant1 :
contestant2;
    selectedParents.Add(selectedParent);
}

return selectedParents;
}

private List<Individual<T>> Crossover(List<Individual<T>> parents)
{
    var offspring = new List<Individual<T>>();

    for (int i = 0; i < PopulationSize; i += 2)
    {
        if (Random.Shared.NextDouble() < CrossoverProbability)
        {
            var parent1 = parents[i];
            var parent2 = parents[i + 1];
            offspring.Add(CreateChildModel(parent1, parent2));
            offspring.Add(CreateChildModel(parent2, parent1));
        }
        else
        {
            offspring.Add(parents[i]);
            offspring.Add(parents[i + 1]);
        }
    }
}

```

```

    return offspring;
}

```

```

private Individual<T> CreateChildModel(Individual<T> parent1, Individual<T>
parent2)
{
    return new Individual<T>(_crossoverLogic.Crossover(parent1.GeneticModel,
parent2.GeneticModel));
}

```

```

private void Mutate(List<Individual<T>> population)
{
    foreach (var individual in population)
    {
        if (Random.Shared.NextDouble() < MutationProbability)
        {
            individual.GeneticModel.Mutate();
        }
    }
}

using ConsoleApp1.GeneticModels;

```

```

namespace ConsoleApp1;

```

```

public class Individual<T> where T: IGeneticModel
{
    public T GeneticModel { get; set; }
}

```

```
public double Fitness { get; set; }
```

```
public Individual(T geneticModel)
```

```
{
```

```
    GeneticModel = geneticModel;
```

```
    Fitness = 0;
```

```
}
```

```
}
```

```
namespace ConsoleApp1.GeneticModels;
```

```
public interface IGeneticModel
```

```
{
```

```
    void Mutate();
```

```
    void Simulate();
```

```
    double CalculateProfit();
```

```
    void ParametersLineOutput();
```

```
}
```

```
using ConsoleApp1.GeneticModels;
```

```
namespace ConsoleApp1.Crossovers;
```

```
public interface ICrossoverLogic<T> where T : IGeneticModel
```

```
{
```

```
    T Crossover(T parent1, T parent2);
```

```
}
```

```
using ConsoleApp1.GeneticModels;
```



```

namespace ConsoleApp1.Fabrics;

public interface IGeneticModelFactory<T> where T: IGeneticModel
{
    T CreateRandomModel();
}

using MassServiceModeling.Elements;
using MassServiceModeling.Model;
using MassServiceModeling.NextElement;

namespace ConsoleApp1.GeneticModels;

public class Model1 : IGeneticModel
{
    public enum Names
    {
        SubProcessCount1, MaxQueue1,
        SubProcessCount2, MaxQueue2,
        SubProcessCount3, MaxQueue3
    }

    private Model _model;
    public double SimulationTime;
    public Dictionary<Names, int> Data { get;}

    public Model1(Dictionary<Names, int> data, double simulationTime)
    {

```

```

Data = data;
_model = CreateModel(Data);
SimulationTime = simulationTime;
}

```

```

public void Mutate()
{
    while (true)
    {
        var parameterIndex = Random.Shared.Next(Data.Count);
        var adder = Random.Shared.Next(-1, 1);
        Data[Enum.GetValues<Names>()[parameterIndex]] += adder;
        if (DataIsValid(Data)) break;
        Data[Enum.GetValues<Names>()[parameterIndex]] -= adder;
    }

    UpdateSMOModel();
}

```

```

public void Simulate() => _model.Simulate(SimulationTime, printResult: false);
private void UpdateSMOModel() => _model = CreateModel(Data);

```

```

public static Model CreateModel(Dictionary<Names, int> data)
{
    Create create = new(delay: 1);
    Process process1 = new(delay: 50, data[Names.SubProcessCount1], "Process1",
data[Names.MaxQueue1]);
    Process process2 = new(delay: 7, data[Names.SubProcessCount2], "Process2",
data[Names.MaxQueue2]);

```

```
Process process3 = new(delay: 12, data[Names.SubProcessCount3], "Process3",
data[Names.MaxQueue3]);
```

```
var container = new NextElementsContainerByQueuePriority();
container.AddNextElement(process1, 1);
container.AddNextElement(process2, 2);
create.NextElementsContainer = container;
process2.NextElementsContainer = new NextElementContainer(process3);
```

```
return new Model(new List<Element> { create, process1, process2, process3 });
}
```

```
public double CalculateProfit()
```

```
{
```

```
    return (Data[Names.SubProcessCount1] + Data[Names.SubProcessCount2] +
Data[Names.SubProcessCount3]) * -1 +
        (Data[Names.MaxQueue1] + Data[Names.MaxQueue2] +
Data[Names.MaxQueue3]) * -100 +
        _model.StatisticHelper.FailurePercent * -1000;
```

```
return Data[Names.SubProcessCount1] * -8 +
    Data[Names.MaxQueue1] * -100 +
    Data[Names.SubProcessCount2] * -10 +
    Data[Names.MaxQueue2] * -100 +
    Data[Names.SubProcessCount3] * -7 +
    Data[Names.MaxQueue3] * -100 +
    _model.StatisticHelper.FailurePercent * -1000;
```

```
}
```

```

public bool DataIsValid(Dictionary<Names, int> data)
{
    for (var i = 0; i < data.Count; i++)
    {
        if (i % 2 == 0 && data[(Names)i] <= 0) return false;
        if (i % 2 == 1 && data[(Names)i] < 0) return false;
    }

    return true;
}

```

```

public override string ToString()
{
    return $"SubProcessCount1: {Data[Names.SubProcessCount1]}\n MaxQueue1:
{Data[Names.MaxQueue1]}\n" +
        $"SubProcessCount2: {Data[Names.SubProcessCount2]}\n MaxQueue2:
{Data[Names.MaxQueue2]}\n" +
        $"SubProcessCount3: {Data[Names.SubProcessCount3]}\n MaxQueue3:
{Data[Names.MaxQueue3]}\n" +
        $"FailurePercent: {_model.StatisticHelper.FailurePercent}\n" +
        $"Fitness: {CalculateProfit()}";
}

public void ParametersLineOutput()
{
    Console.WriteLine($"SubProcessCount1: {Data[Names.SubProcessCount1]}
MaxQueue1: {Data[Names.MaxQueue1]} " +
        $"SubProcessCount2: {Data[Names.SubProcessCount2]}
MaxQueue2: {Data[Names.MaxQueue2]} " +

```

```

        $"SubProcessCount3: {Data[Names.SubProcessCount3]}
MaxQueue3: {Data[Names.MaxQueue3]}");
    }
}

```

```
using ConsoleApp1.GeneticModels;
```

```
namespace ConsoleApp1.Fabrics;
```

```

public class Model1Factory : IGeneticModelFactory<Model1>
{
    public Model1 CreateRandomModel()
    {
        var data = new Dictionary<Model1.Names, int>
        {
            { Model1.Names.SubProcessCount1, Random.Shared.Next(1, 30) },
            { Model1.Names.MaxQueue1, Random.Shared.Next(0, 30) },
            { Model1.Names.SubProcessCount2, Random.Shared.Next(1, 30) },
            { Model1.Names.MaxQueue2, Random.Shared.Next(0, 30) },
            { Model1.Names.SubProcessCount3, Random.Shared.Next(1, 30) },
            { Model1.Names.MaxQueue3, Random.Shared.Next(0, 30) },
        };
        return new Model1(data, 1000);
    }
}

```

```
using ConsoleApp1.GeneticModels;
```

```
namespace ConsoleApp1.Crossovers;
```

```

public class Model1Crossover : ICrossoverLogic<Model1>
{
    public Model1 Crossover(Model1 parent1, Model1 parent2)
    {
        Dictionary<Model1.Names, int> childData = new();
        for (var i = 0; i < parent1.Data.Count; i++)
            if (i < parent1.Data.Count / 2)
                childData[Enum.GetValues<Model1.Names>()[i]] =
parent1.Data[Enum.GetValues<Model1.Names>()[i]];
            else
                childData[Enum.GetValues<Model1.Names>()[i]] =
parent2.Data[Enum.GetValues<Model1.Names>()[i]];

        return new Model1(childData, parent1.SimulationTime);
    }
}

using MassServiceModeling.Items;

namespace ConsoleApp1.GeneticModels.Model2HospitalElements;

public class Client : Item
{
    public ClientType ClientType { get; set; }
    public double RegistrationTime { get; set; }

    public Client(string name, ClientType clientType, double registrationTime, double
startTime) : base(startTime)

```

```

{
    Name = name;
    ClientType = clientType;
    RegistrationTime = registrationTime;
}
}

```

```
public enum ClientType
```

```

{
    Chamber,
    NotExamined,
    Lab
}

```

```

using DistributionRandomizer.DelayRandomizers;
using MassServiceModeling.Elements;
using MassServiceModeling.Items;
using MassServiceModeling.TimeClasses;

```

```
namespace ConsoleApp1.GeneticModels.Model2HospitalElements;
```

```
public class CreateClient : Create
```

```

{
    public CreateClient(Randomizer randomizer, string name) : base(randomizer, name)
    {}
}

```

```
protected override Item CreateItem()
```

```

{
    var number = new Random().NextDouble();
}

```

```

        if (number <= 0.5) return new Client("ChamberClient", ClientType.Chamber, 15,
Time.Curr);
        if (number <= 0.6) return new Client("NotExaminedChamberClient",
ClientType.NotExamined, 40, Time.Curr);
        return new Client("LabClient", ClientType.Lab, 30, Time.Curr);
    }
}

```

```

using DistributionRandomizer.DelayRandomizers;
using MassServiceModeling.Elements;
using MassServiceModeling.Items;
using MassServiceModeling.NextElement;

```

```

namespace ConsoleApp1.GeneticModels.Model2HospitalElements;

```

```

public class DoctorProcess : Process
{
    public DoctorProcess(int doctorsCount, string name, string subProcessName, int
maxQueue = 2147483647)
        : base(new UniformRandomizer(-5, 5), doctorsCount, name, maxQueue,
subProcessName)
    {
        Queue = new ClientsQueue(maxQueue);
    }
    protected override double GetDelay()
    {
        return (Item as Client).RegistrationTime + Randomizer.GenerateDelay();
    }
}

```



```

internal class ClientsQueue : ItemsQueue
{
    public ClientsQueue(int limit) : base(limit) {}
    public override Item GetItem()
    {
        var chamberClient = Queue.Find(x => (x as Client).ClientType ==
ClientType.Chamber);
        if (chamberClient != null)
        {
            Queue.Remove(chamberClient);
            return chamberClient;
        }
        return base.GetItem();
    }
}

```

```

public class NextAfterDoctor : NextElementsContainer
{
    private Process NextAttendantProcess { get; }
    private Process NextWayToLab { get; }
    private DoctorProcess _doctorProcess;

    public NextAfterDoctor(DoctorProcess doctorProcess, Process
nextAttendantProcess, Process nextWayToLab)
    {
        _doctorProcess = doctorProcess;
        NextAttendantProcess = nextAttendantProcess;
        NextWayToLab = nextWayToLab;
    }
}

```

```
}
```

```
protected override Element GetNextElement()
```

```
{
```

```
    var client = _doctorProcess.Item as Client;
```

```
    return client.ClientType == ClientType.Chamber ? NextAttendantProcess :
```

```
NextWayToLab;
```

```
}
```

```
}
```

```
using DistributionRandomizer.DelayRandomizers;
```

```
using MassServiceModeling.Elements;
```

```
namespace ConsoleApp1.GeneticModels.Model2HospitalElements;
```

```
public class LabAssistanceProcess : Process
```

```
{
```

```
    public LabAssistanceProcess(Randomizer randomizer, int assistanceCount, string  
name, string subProcessName, int maxQueue = 2147483647) :
```

```
        base(randomizer, assistanceCount, name, maxQueue, subProcessName) { }
```

```
protected override void NextElementsContainerSetup()
```

```
{
```

```
    if (Item is Client { ClientType: ClientType.NotExamined } client)
```

```
    {
```

```
        client.ClientType = ClientType.Chamber;
```

```
        client.RegistrationTime = 15;
```

```
        client.Name = "ChamberClient";
```

```
}
```

```

        else NextElementsContainer = null;
    }
}

using ConsoleApp1.GeneticModels.Model2HospitalElements;
using DistributionRandomizer.DelayRandomizers;
using MassServiceModeling.Elements;
using MassServiceModeling.Model;
using MassServiceModeling.NextElement;

namespace ConsoleApp1.GeneticModels;

public class Model2 : IGeneticModel
{
    public enum Names
    {
        DoctorsCount,
        DoctorsQueue,
        AttendantsCount,
        AttendantsQueue,
        RegistryWorkersCount,
        RegistryQueue,
        AssistantsCount,
        AssistantsQueue,
    }

    private Model _model;
    public double SimulationTime;
    public Dictionary<Names, int> Data { get; }

```

```

public Model2(Dictionary<Names, int> data, double simulationTime)
{
    Data = data;
    _model = CreateModel(Data);
    SimulationTime = simulationTime;
}

```

```

public static Model CreateModel(Dictionary<Names, int> data)
{
    CreateClient patients = new(new ExponentialRandomizer(15), "Patient");
    DoctorProcess doctors = new(doctorsCount: data[Names.DoctorsCount],
    "Doctors", "Doctor", data[Names.DoctorsQueue]);
    Process attendants = new(new UniformRandomizer(3, 8),
    data[Names.AttendantsCount], "Attendants", data[Names.AttendantsQueue],
    "Attendant");
    Process fromHospitalToLab = new(new UniformRandomizer(2, 5), 25, name:
    "WayToLab");
    Process labRegistry = new(new ErlangRandomizer(4.5, 3),
    data[Names.RegistryWorkersCount], "Registry", data[Names.RegistryQueue],
    "RegistryWorker");
    LabAssistanceProcess labAssistants = new(new ErlangRandomizer(4, 2),
    data[Names.AssistantsCount], "Assistants", "Assistant",
    data[Names.AssistantsQueue]);
    Process fromLabToHospital = new(new UniformRandomizer(2, 5), 25, name:
    "WayToHospital");

    patients.NextElementsContainer = new NextElementContainer(doctors);
}

```

```

doctors.NextElementsContainer = new NextAfterDoctor(doctors, attendants,
fromHospitalToLab);
    fromHospitalToLab.NextElementsContainer = new
NextElementContainer(labRegistry);
    labRegistry.NextElementsContainer = new
NextElementContainer(labAssistants);
    labAssistants.NextElementsContainer = new
NextElementContainer(fromLabToHospital);
    fromLabToHospital.NextElementsContainer = new
NextElementContainer(doctors);

```

```

return new Model(new List<Element>()
    { patients, doctors, attendants, fromHospitalToLab, labRegistry, labAssistants,
fromLabToHospital });
}

```

```

public void Simulate() => _model.Simulate(SimulationTime, printResult: false);
private void UpdateSMOModel() => _model = CreateModel(Data);

```

```

public void Mutate()
{
    while (true)
    {
        var parameterIndex = Random.Shared.Next(Data.Count);
        var adder = Random.Shared.Next(-1, 1);
        Data[Enum.GetValues<Names>()[parameterIndex]] += adder;
        if (DataIsValid(Data)) break;
        Data[Enum.GetValues<Names>()[parameterIndex]] -= adder;
    }
}

```

```

    }

    UpdateSMOModel();
}

private bool DataIsValid(Dictionary<Names, int> data)
{
    for (int i = 0; i < data.Count; i++)
    {
        if (i % 2 == 0 && data[(Names)i] <= 0) return false;
        if (i % 2 == 1 && data[(Names)i] < 0) return false;
    }

    return true;
}

public double CalculateProfit()
{
    var queueMax = -100;
    return Data[Names.DoctorsCount] * -100 +
        Data[Names.DoctorsQueue] * -1 +
        Data[Names.AttendantsCount] * -100 +
        Data[Names.AttendantsQueue] * -1 +
        Data[Names.RegistryWorkersCount] * -100 +
        Data[Names.RegistryQueue] * -1 +
        Data[Names.AssistantsCount] * -100 +
        Data[Names.AssistantsQueue] * -1 +
        _model.StatisticHelper.AverageItemTimeInSystem * -10 +
        _model.StatisticHelper.FailurePercent * -10000;
}

```

```
}
```

```
public override string ToString()
```

```
{
```

```
    return $"DoctorsCount:    {Data[Names.DoctorsCount]}\n    DoctorsQueue:
{Data[Names.DoctorsQueue]}\n" +
        $"AttendantsCount:  {Data[Names.AttendantsCount]}\n    AttendantsQueue:
{Data[Names.AttendantsQueue]}\n" +
        $"RegistryWorkersCount:      {Data[Names.RegistryWorkersCount]}\n
RegistryQueue: {Data[Names.RegistryQueue]}\n" +
        $"AssistantsCount:   {Data[Names.AssistantsCount]}\n    AssistantsQueue:
{Data[Names.AssistantsQueue]}\n" +
        $"AverageItemTimeInSystem:
{_model.StatisticHelper.AverageItemTimeInSystem}\n" +
        $"FailurePercent: {_model.StatisticHelper.FailurePercent}\n" +
        $"Fitness: {CalculateProfit()}";
}
```

```
public void ParametersLineOutput()
```

```
{
```

```
    Console.WriteLine(
        $"DC:{Data[Names.DoctorsCount]}    AtC:{Data[Names.AttendantsCount]}
RC:{Data[Names.RegistryWorkersCount]} AsC:{Data[Names.AssistantsCount]} " +
        $"DQ:{Data[Names.DoctorsQueue]}    AtQ:{Data[Names.AttendantsQueue]}
RQ:{Data[Names.RegistryQueue]} AsQ:{Data[Names.AssistantsQueue]} " +
        $"T:({_model.StatisticHelper.AverageItemTimeInSystem}
F:({_model.StatisticHelper.FailurePercent} ");
    }
}
```

```
using ConsoleApp1.GeneticModels;
```

```
namespace ConsoleApp1.Crossovers;
```

```
public class Model2Crossover : ICrossoverLogic<Model2>
```

```
{
```

```
    public Model2 Crossover(Model2 parent1, Model2 parent2)
```

```
    {
```

```
        Dictionary<Model2.Names, int> childData = new();
```

```
        for (var i = 0; i < parent1.Data.Count; i++)
```

```
            if (i < parent1.Data.Count / 2)
```

```
                childData[Enum.GetValues<Model2.Names>()[i]]
```

```
=
```

```
parent1.Data[Enum.GetValues<Model2.Names>()[i]];
```

```
            else
```

```
                childData[Enum.GetValues<Model2.Names>()[i]]
```

```
=
```

```
parent2.Data[Enum.GetValues<Model2.Names>()[i]];
```

```
        return new Model2(childData, parent1.SimulationTime);
```

```
    }
```

```
}
```

```
using ConsoleApp1.GeneticModels;
```

```
namespace ConsoleApp1.Fabrics;
```

```
public class Model2Factory : IGeneticModelFactory<Model2>
```

```
{
```

```
    public Model2 CreateRandomModel()
```



```

{
    var data = new Dictionary<Model2.Names, int>()
    {
        { Model2.Names.DoctorsCount, Random.Shared.Next(1, 5) },
        { Model2.Names.DoctorsQueue, Random.Shared.Next(0, 100) },
        { Model2.Names.AttendantsCount, Random.Shared.Next(1, 5) },
        { Model2.Names.AttendantsQueue, Random.Shared.Next(0, 100) },
        { Model2.Names.RegistryWorkersCount, Random.Shared.Next(1, 5) },
        { Model2.Names.RegistryQueue, Random.Shared.Next(0, 100) },
        { Model2.Names.AssistantsCount, Random.Shared.Next(1, 5) },
        { Model2.Names.AssistantsQueue, Random.Shared.Next(0, 100) },
    };
    return new Model2(data, 3000);
}
}

```

```

using DistributionRandomizer.DelayRandomizers;
using MassServiceModeling.Items;
using MassServiceModeling.Models;
using MassServiceModeling.NextElement;
using MassServiceModeling.Printers;
using MassServiceModeling.Statistics;
using MassServiceModeling.TimeClasses;

```

```

namespace MassServiceModeling.Elements;

```

```

public abstract class Element
{
    // Non-static attributes

```

```

public bool IsWorking { get; protected set; }
public Item? Item { get; protected set; }
public double NextT = double.MaxValue;
public double Delay;

// Static attributes
public NextElementsContainer? NextElementsContainer;
public Model? Model { get; set; }
public ElementStatisticHelper BaseStatistic = new();
public IPrinter Print { get; protected init; }
public Randomizer Randomizer { get; }

// Self-static
public string Name { get; }
private static int _nextId;
public int Id { get; } = _nextId++;

protected Element(Randomizer randomizer, string name)
{
    Name = name == "" ? $"{GetElementDefaultName()}_{Id}" : name;
    Print = new ElementPrinter(this);
    Randomizer = randomizer;
}

public virtual void InAct(Item item)
{
    IsWorking = true;
    DoInActStatistics();
    SetItem(item);
}

```

```
}
```

```
public virtual void OutAct()
```

```
{
```

```
    IsWorking = false;
```

```
    DoOutActStatistics();
```

```
    NextElementsContainer?.InAct(Item ?? throw new
```

```
InvalidOperationException());
```

```
    Item = null;
```

```
    UpdateNextT();
```

```
}
```

```
public virtual void DoStatistics(double delta) => BaseStatistic.WorkTime +=
```

```
IsWorking ? delta : 0;
```

```
protected virtual double GetDelay() => Delay = Randomizer.GenerateDelay();
```

```
private void DoInActStatistics() => BaseStatistic.InAct();
```

```
private void DoOutActStatistics()
```

```
{
```

```
    if (Item is null) {throw new InvalidOperationException();}
```

```
    IPrinter.CurrentItem = Item;
```

```
    Model!.AddItemTimeInSystem(Time.Curr - Item.StartTime);
```

```
    BaseStatistic.OutAct();
```

```
}
```

```
protected abstract void UpdateNextT();
```

```

protected abstract void SetItem(Item item);

protected abstract string GetElementDefaultName();
}

using DistributionRandomizer.DelayRandomizers;
using MassServiceModeling.Items;
using MassServiceModeling.Printers;
using MassServiceModeling.Statistics;
using MassServiceModeling.TimeClasses;

namespace MassServiceModeling.Elements;

public class Create : Element
{
    public CreateStatisticHelper CreateStatistic = new();
    public Create(Randomizer randomizer, string name = "") : base(randomizer, name)
    {
        NextT = Time.Start;
        Print = new CreatePrinter(this);
    }

    public override void OutAct()
    {
        Item = CreateItem();
        base.OutAct();
    }
}

```

```
public Create(double delay = 1.0, string name = "CREATE") : this(new
ExponentialRandomizer(delay), name) { }
```

```
protected virtual Item CreateItem() => new(Time.Curr);
```

```
protected override void SetItem(Item item) => Item = item;
```

```
protected override string GetElementDefaultName() => "CREATE";
```

```
protected override void UpdateNextT() => NextT = Time.Curr + GetDelay();
}
```

```
using DistributionRandomizer.DelayRandomizers;
```

```
using MassServiceModeling.Items;
```

```
using MassServiceModeling.Printers;
```

```
using MassServiceModeling.Statistics;
```

```
using MassServiceModeling.SubProcesses;
```

```
using MassServiceModeling.TimeClasses;
```

```
namespace MassServiceModeling.Elements;
```

```
public class Process : Element
```

```
{
```

```
    public event Action? OnQueueChanged;
```

```
    public ItemsQueue Queue;
```

```
    public SubProcessesContainer SubProcesses = new();
```

```
    public ProcessStatisticHelper ProcessStatistic = new();
```

```

    public Process(Randomizer randomizer, int subProcessCount = 1, string name = "",
int maxQueue = int.MaxValue, String subProcessName = "")
        : base(randomizer, name)
    {
        for (var i = 0; i < subProcessCount; i++) SubProcesses.Add(new SubProcess(i,
subProcessName));

        Queue = new ItemsQueue(maxQueue);
        NextT = double.MaxValue;
        Print = new ProcessPrinter(this);
    }

```

```

    public Process(double delay = 1.0, int subProcessCount = 1, string name = "", int
maxQueue = int.MaxValue, String subProcessName = "")
        : this(new ExponentialRandomizer(delay), subProcessCount, name, maxQueue,
subProcessName) { }

```

```

    public override void InAct(Item item)
    {
        base.InAct(item);
        UpdateNextT();
    }

```

```

    public override void OutAct()
    {
        foreach (var subProcess in SubProcesses.ForOutAct)
        {
            Item = subProcess.OutAct();

            var nextElements = NextElementsContainer;

```

```

NextElementsContainerSetup();
base.OutAct();
NextElementsContainer = nextElements;

if (SubProcesses.WorkingCount > 0) IsWorking = true;
if (Queue.Length > 0)
{
    IsWorking = true;
    Item = Queue.GetItem();
    OnQueueChanged?.Invoke();
    subProcess.InAct(Time.Curr + GetDelay(), Item);
}
}
UpdateNextT();
}

public override void DoStatistics(double delta)
{
    base.DoStatistics(delta);
    foreach (var subProcess in SubProcesses.All) subProcess.DoStatistics(delta);
    ProcessStatistic.MeanQueueAllTime += Queue.Length * delta;
}

public static void TryChangeQueueForLastItem(Process from, Process to)
{
    if (!ItemsQueue.TrySwapLast(from.Queue, to.Queue)) return;
    from.OnQueueChanged?.Invoke();
    to.OnQueueChanged?.Invoke();
}

```

```
protected override void SetItem(Item item)
{
    if (SubProcesses.WorkingCount < SubProcesses.Count)
    {
        Item = item;
        SubProcesses.Free.InAct(Time.Curr + GetDelay(), item);
    }
    else
    {
        if (Queue.TryAdd(item)) OnQueueChanged?.Invoke();
        else ProcessStatistic.Failure++;
    }
}
```

```
protected override void UpdateNextT() => NextT = SubProcesses.All.Min(s =>
s.NextT);
protected override string GetElementDefaultName() => "PROCESS";
protected virtual void NextElementsContainerSetup() {}
}
```

```
namespace MassServiceModeling.Items;
```

```
public class Item
{
    private static int _id;
    public int Id { get; } = _id++;
    public string Name { get; set; } = "";
    public double StartTime { get; }
```



```

public Item(double startTime)
{
    StartTime = startTime;
}
}

```

```

namespace MassServiceModeling.Items;

```

```

public class ItemsQueue
{
    public int Limit { get; }
    public int Length => Queue.Count;
    protected List<Item> Queue { get; } = new();

```

```

    public ItemsQueue(int limit = int.MaxValue)
    {
        Limit = limit;
    }

```

```

    public bool TryAdd(Item item)
    {
        if (Length >= Limit) return false;
        Queue.Add(item);
        return true;
    }

```

```

    public static bool TrySwapLast(ItemsQueue from, ItemsQueue to)
    {

```

```

    if (from.Length <= 0 || to.Length >= to.Limit) return false;
    to.Queue.Add(from.Queue[from.Length - 1]);
    from.Queue.RemoveAt(from.Length - 1);
    return true;
}

```

```

public virtual Item GetItem()
{
    var item = Queue[0];
    Queue.RemoveAt(0);
    return item;
}
}

```

```

using MassServiceModeling.Elements;
using MassServiceModeling.Printers;
using MassServiceModeling.Statistics;
using MassServiceModeling.TimeClasses;

```

```

namespace MassServiceModeling.Models;

```

```

public class Model
{
    // Elements collections
    public List<Create> Creates => Elements.Of<Create>().ToList();
    public List<Process> Processes => Elements.Of<Process>().ToList();
    protected readonly List<Element> Elements;

    public event Action? OnNextElementStarted;

```

```

public ModelStatisticHelper StatisticHelper;
protected bool InitialStateAccessed { get; }
protected double NextT;
private int _event;

```

```

public Model(List<Element> elements, bool initialStateIsNeeded = false)
{
    Elements = elements;
    StatisticHelper = new ModelStatisticHelper(this);
    InitialStateAccessed = !initialStateIsNeeded;
    Elements.ForEach(e => e.Model = this);
}

```

```

public virtual void Simulate(double time, double startTime = 0, bool printSteps =
false, bool printResult = true)
{
    Time.SetStart(startTime);

    while (Time.Curr < time)
    {
        DefineNextEvent();
        if (InitialStateAccessed) DoStatistics();
        else OnNextElementStarted?.Invoke();
        Time.ShiftCurr(NextT);
        OutActForFinished();
        if (printSteps)
        {
            IPrinter.PrintCurrent(Elements[_event]);
            IPrinter.Info(Elements, Elements[_event]);

```

```

    }
}
if (printResult) IPrinter.Result(Elements);
}

```

```

protected virtual void DoStatistics()
{
    Elements.ForEach(e => e.DoStatistics(Time.Delta(NextT)));
    StatisticHelper.AverageItemsCountAllTime += Processes.Sum(p =>
p.IsWorking ? p.Queue.Length + 1 : 0) * Time.Delta(NextT);
}

```

```

public void AddItemTimeInSystem(double timeInSystem)
{
    StatisticHelper.FinishedItemsCount++;
    StatisticHelper.AllFinishedItemsTimeInSystem += timeInSystem;
}

```

```

private void DefineNextEvent()
{
    NextT = double.MaxValue;
    for (var i = 0; i < Elements.Count; i++)
    {
        if (!(Elements[i].NextT < NextT)) continue;
        NextT = Elements[i].NextT;
        _event = i;
    }
}

```

```

private void OutActForFinished()
{
    foreach (var element in Elements.Where(element => element.NextT ==
Time.Curr))
        element.OutAct();
}
}

```

```

using MassServiceModeling.Items;
using MassServiceModeling.Printers;
using MassServiceModeling.Statistics;
using MassServiceModeling.TimeClasses;

```

```

namespace MassServiceModeling.SubProcesses;

```

```

public class SubProcess
{
    // Dynamic attributes
    public double NextT { get; private set; } = double.MaxValue;
    public Item? Item { private set; get; }
    public double Delay { get; private set; }
    public bool IsWorking { get; private set; }

    // Static attributes
    public string Name { get; }
    public SubProcessStatisticHelper StatisticHelper;
    public SubProcessPrinter Printer { get; private init; }

    public SubProcess(int subProcessId, string name)

```

```

{
    Name = name == "" ? "SubProcess" : name;
    Name = $"{Name}_{subProcessId}";
    StatisticHelper = new SubProcessStatisticHelper();
    Printer = new SubProcessPrinter(this);
}

public void InAct(double nextT, Item item)
{
    IsWorking = true;
    StatisticHelper.Quantity++;
    NextT = nextT;
    Delay = nextT - Time.Curr;
    Item = item;
}

public Item OutAct()
{
    IsWorking = false;
    NextT = double.MaxValue;
    return Item!;
}

public void DoStatistics(double delta)
{
    StatisticHelper.WorkTime += IsWorking? delta : 0;
}
}

```

```

using MassServiceModeling.TimeClasses;

namespace MassServiceModeling.SubProcesses;

public class SubProcessesContainer
{
    public int Count => Container.Count;
    public int WorkingCount => Container.Count(s => s.IsWorking);

    public List<SubProcess> All => Container;
    public List<SubProcess> ForOutAct => Container.Where(s => s.NextT <=
Time.Curr && s.IsWorking).ToList();
    public SubProcess Free => Container.First(s => !s.IsWorking);

    protected List<SubProcess> Container { get; } = new();

    public void Add(SubProcess subProcess) => Container.Add(subProcess);
}

namespace MassServiceModeling.TimeClasses;

public static class Time
{
    public static double Curr;
    public static double Start { get; private set; }
    public static double All => Curr - Start;

    public static void ShiftCurr(double next) => Curr = next;
    public static double Delta(double next) => next - Curr;

```

```

    public static void SetStart(double start) => Curr = Start = start;
}

```

```

using MassServiceModeling.Elements;
using MassServiceModeling.Items;

```

```

namespace MassServiceModeling.NextElement;

```

```

public class NextElement
{
    public readonly Element Element;
    public readonly double Probability;
    public NextElement(Element element, double probability = 1)
    {
        Element = element;
        Probability = probability;
    }
}

```

```

public abstract class NextElementsContainer
{
    public void InAct(Item item) => GetNextElement().InAct(item);
    protected abstract Element GetNextElement();
}

```

```

using MassServiceModeling.Elements;

```

```

namespace MassServiceModeling.NextElement;

```



```

public class NextElementContainer : NextElementsContainer
{
    private readonly Element _nextElement;

    public NextElementContainer(Element nextElement)
    {
        _nextElement = nextElement;
    }

    protected override Element GetNextElement() => _nextElement;
}

using MassServiceModeling.Elements;
namespace MassServiceModeling.NextElement;

public class NextElementsContainerByQueuePriority : NextElementsContainer
{
    private Dictionary<Process, int> _nextElements = new();

    public void AddNextElement(Process process, int ascendingPriority) =>
        _nextElements.Add(process, ascendingPriority);

    protected override Element GetNextElement()
    {
        var elementsWithMinQueueLength = GetElementsWithMinQueueLength();
        return elementsWithMinQueueLength.MinBy(e => e.Value).Key;
    }

    private Dictionary<Process, int> GetElementsWithMinQueueLength()
    {

```

```

var minQueueLength = _nextElements.Min(e => e.Key.Queue.Length);
var nextElementsWithMinQueueLength = new Dictionary<Process, int>();
foreach (var (process, priority) in _nextElements)
    if (process.Queue.Length == minQueueLength)
        nextElementsWithMinQueueLength.Add(process, priority);
return nextElementsWithMinQueueLength;
}
}

```

```
using MassServiceModeling.TimeClasses;
```

```
namespace MassServiceModeling.Statistics;
```

```
public class ElementStatisticHelper
```

```

{
    public double WorkTime { get; set; }
    public int InActQuantity { get; private set; }
    public int OutActQuantity { get; private set; }
    public double TotalTimeBetweenInActs { get; private set; }
    public double TotalTimeBetweenOutActs { get; private set; }
    private double? _lastInActTime;
    private double? _lastOutActTime;

    public void InAct()
    {
        InActQuantity++;
        TotalTimeBetweenInActs += Time.Curr - _lastInActTime ?? 0;
        _lastInActTime = Time.Curr;
    }
}

```

```

public void OutAct()
{
    OutActQuantity++;
    TotalTimeBetweenOutActs += Time.Curr - _lastOutActTime ?? 0;
    _lastOutActTime = Time.Curr;
}
}

using MassServiceModeling.Models;
using MassServiceModeling.TimeClasses;

namespace MassServiceModeling.Statistics;

public class ModelStatisticHelper
{
    // Items Count
    public int Quantity => _model.Creates.Sum(e => e.BaseStatistic.OutActQuantity);
    public double AverageItemsCount => AverageItemsCountAllTime / Time.All;
    public double AverageItemsCountAllTime;

    // Failure
    public int FailureQuantity => _model.Processes.Sum(e =>
e.ProcessStatistic.Failure);
    public double FailurePercent => (double)FailureQuantity / Quantity * 100;

    // ItemsTime in system
    public double AverageItemTimeInSystem => AllFinishedItemsTimeInSystem /
FinishedItemsCount;

```

```
public int FinishedItemsCount { get; set; }
public double AllFinishedItemsTimeInSystem { get; set; }
```

```
private Model _model;
```

```
public ModelStatisticHelper(Model model) => _model = model;
}
```

```
namespace MassServiceModeling.Statistics;
```

```
public class ProcessStatisticHelper : ElementStatisticHelper
{
    public int Failure { get; set; }
    public double MeanQueueAllTime { get; set; }
}
```

```
namespace MassServiceModeling.Statistics;
```

```
public class SubProcessStatisticHelper
{
    public int Quantity { get; set; }
    public double WorkTime { get; set; }
}
```

Додаток Б. Результати експериментів

Таблиця 1 – Значення параметрів та результати експериментів над Model1

№ експерименту \ Значення вхідних та вихідних параметрів	1	2	3	4	5
K_1	-1	-6	-10	-10	-100
K_3	-1	-10	-30	-10	-100
K_5	-1	-7	-20	-10	-100
K_2	-1	-100	-100	-100	-1
K_4	-1	-100	-100	-100	-1
K_6	-1	-100	-100	-100	-1
K_7	-1	-1000	-1000	-1000	-1
PopulationSize	400	400	500	200	200
MaxGenerations	100	100	100	100	100
CrossoverProbability	0.7	0.7	0.5	0.9	0.9
MutationProbability	0.1	0.1	0.8	0.5	0.5
RunsCount	10	10	10	10	10
SubProcessCount1	1	1	14	1	2
SubProcessCount2	12	15	11	15	12
SubProcessCount3	16	21	19	21	22
MaxQueue1	1	1	1	1	3
MaxQueue2	0	0	0	0	1
MaxQueue3	0	0	0	0	0
FailurePercent	1.879	0	0	0	0

Таблиця 2 – Значення параметрів та результати тестів над Model2 задача №1

№ тесту \ Значення вхідних та вихідних параметрів	1	2	3	4	5	6
KDC	-1	-1	-1	-1	-1	-1
KAC	-1	-1	-1	-1	-1	-1
KRC	-1	-1	-1	-1	-1	-1
KAsC	-1	-1	-1	-1	-1	-1
KDQ	-1	-1	-10	-100	-200	-500
KAtQ	-1	-1	-10	-100	-200	-500

KRQ	-1	-1	-10	-200	-200	-500
KAsQ	-1	-1	-10	-200	-200	-500
KT	-1	-1	-500	-500	200	-100
KF	-1	-1000	-1000	-1000	-10000	-10000
PopulationSize	400	400	400	400	500	500
MaxGenerations	100	100	100	100	150	150
CrossoverProbability	0.7	0.7	0.7	0.9	0.8	0.8
MutationProbability	0.1	0.1	0.1	0.1	0.2	0.3
RunsCount	10	30	30	40	40	40
DoctorsCount	4	3	4	4	4	4
AttendantsCount	1	1	2	2	2	3
RegistryWorkersCount	1	3	2	3	3	3
AssistantsCount	2	1	2	1	2	3
DoctorsQueue	12	12	9	6	2	1
AttendantsQueue	2	2	4	2	1	0
RegistryQueue	2	0	10	1	0	0
AssistantsQueue	0	2	19	2	1	0
AverageItemTimeInSystem	27.686	26.033	25.288	26.146	26.298	28.934
FailurePercent	0.561	0	0	0	0	0

Таблиця 3 – Значення параметрів та результати тестів над Model2 задача №2

№ тесту \ Значення вхідних та вихідних параметрів	1	2	3	4	5
KDC	-1	-10	-10	-100	-100
KAC	-1	-10	-10	-100	-100
KRC	-1	-10	-10	-100	-100
KAsC	-1	-10	-10	-100	-100
KDQ	-1	-1	-10	-10	-10
KAtQ	-1	-1	-10	-10	-10
KRQ	-1	-1	-10	-10	-10
KAsQ	-1	-1	-10	-10	-10
KT	-1	-1	-1	-1	-1
KF	-1000	-10000	-10000	-10000	-10000
PopulationSize	400	400	400	400	500
MaxGenerations	100	100	100	100	150
CrossoverProbability	0.7	0.7	0.7	0.9	0.5
MutationProbability	0.1	0.1	0.2	0.3	0.4

RunsCount	30	40	40	40	60
DoctorsCount	3	2	3	2	2
AttendantsCount	1	1	1	1	1
RegistryWorkersCount	3	1	3	1	1
AssistantsCount	1	1	1	1	1
DoctorsQueue	12	5	3	6	7
AttendantsQueue	2	1	2	1	1
RegistryQueue	0	9	0	2	2
AssistantsQueue	2	2	2	1	1
AverageItemTimeInSystem	26.033	36.4623	28.443	36.865	38.009
FailurePercent	0	0	0	0	0